

ОБЩИНА ЛЕВСКИ

ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ (2017 - 2022 г.)

гр. Левски

2017

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	5
I. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ	7
II. НОРМАТИВНА РАМКА	8
1. ЕНЕРГИЙНА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ	10
2. ЗАКОН ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА	11
3. ЗАКОН ЗА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ	11
4. ЗАКОН ЗА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА.....	11
5. ПОДЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ	11
5.1. Наредба за енергийните характеристики на обектите	12
5.2. Нови наредби към Закона за енергийната ефективност	12
5.3. Строителство	13
5.4. Енергиен паспорт на сграда.....	14
III. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ.....	15
1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА.....	15
1.1. Географско положение	15
1.2. Релеф	16
1.3. Полезни изкопаеми.....	16
1.4. Климат	16
1.5. Води	17
1.6. Почви	18
2. ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА	18
2.1. Икономика и бизнес.....	19
2.2. Селско стопанство.....	20
2.3. Промисленост	21
3. ИНФРАСТРУКТУРНО ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ.....	21
3.1. Транспортна инфраструктура	22
3.2. Комуникационна инфраструктура	25
3.3. Водоснабдителна мрежа за питейно – битово водоснабдяване и мрежа за отпадни води	26
4. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ.....	27
4.1. Качество на атмосферния въздух.....	28
4.2. Води	30
4.3. Управление на отпадъците	33
IV. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА СИСТЕМА НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ	33
1. Енергийна система.....	34
1.1. Електроснабдяване.....	34
1.2. Газопреносна мрежа.....	36

1.3.	Състояние на енергийното потребление в Община Левски.....	37
1.3.1.	Разходи за енергия на Община Левски.....	38
1.3.2.	Сграден фонд.....	39
1.4.	Общински сгради.....	40
1.5.	Жилищни сгради.....	43
	2. Битово енергопотребление	45
	3. Селско стопанство.....	46
	4. Индустрия	47
V.	Политическа рамка за енергийна ефективност на община Левски.....	48
	1. Политики, цели и приоритети.....	48
	2. Програма от мерки за подобряване на енергийната ефективност в Община Левски	50
VI.	ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ	56
VII.	ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ	57
VIII.	НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ	59
	1. Организация на наблюдението и контрола по прилагане на ПЕЕ на община Левски	59
	2. Отчет на изпълнението на ОПЕЕ	60

Използвани съкращения:

АУЕР	Агенция за устойчиво развитие
БВП	Брутен вътрешен продукт
БГВ	Биогорива
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВЕЛ	Въздушни електропроводи
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕС	Европейски съюз
ЕСМ	Електроспестяващи мерки
ЗЕЕ	Закон за енергийна ефективност
НН	Ниско напрежение
ОБСЕЕ	Общински съвет по енергийна ефективност
ОПЕЕ	Общинска програма за енергийна ефективност
ПЕЕ	Програма за енергийна ефективност
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
РЗП	Разгърната застроена площ
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
ФПЧ	Фини прахови частици

ВЪВЕДЕНИЕ

Във връзка с увеличаващото се енергийно потребление и нарастващото търсене на енергия в световен мащаб и в частност енергийното потребление на Европейския Съюз (ЕС), през последните години все по-често се говори за енергийна ефективност, стратегии и програми за енергийна ефективност, енергийно-ефективни технологии, системи и процеси, които да обезпечат енергийните нужди на обществото.

В тази връзка, програмата за енергийна ефективност (ПЕЕ) на община Левски е разработена като ключов стратегически документ с определящо значение за цялостното социално-икономическо развитие на общината. Необходимостта от установяване на устойчива енергийна политика, напълно интегрирана в контекста на местната икономика е задължително условие за установяването на устойчив и екологосъобразен модел на развитие на общината и повишаване жизнения стандарт на местната общност. От друга страна енергийната ефективност е една от задължителните политики по отношение опазване на околната среда в общината и подобряване на качеството на обитаваната среда. Нейното значение в краткосрочен и средносрочен план ще нараства, особено във връзка с предприеманите мерки по адаптация на икономиката и обществото към предизвикателствата, свързани с изменението на климата в световен, европейски и национален план.

За целите на разработването на настоящия стратегически документ е прието използването на понятието „енергийна ефективност“ (ЕЕ) като *съотношение между изходното количество производителност, услуга, стока или енергия и вложеното количество енергия*. Чрез документа се цели определянето и прилагането на мерки, насочени към намаляване на количеството енергия, използвана за обществения сектор и за битови нужди в рамките на територията на община Левски, както и насърчаване и подкрепа за местния бизнес за прилагане на енергийно ефективни подходи и технологии за производство и предоставяне на услуги.

Отправната точка на европейската и националната енергийни политики са в няколко приоритетни направления:

1. Овластяване на негативните промени в климата;
2. Намаляване енергоемкостта на икономиката и увеличаване на енергийната ефективност, включително към енергийно независими сгради;
3. Ограничаване на външната зависимост на ЕС от вносни енергийни ресурси, и

4. Насърчаване на икономическия растеж и заетостта, като по този начин да се обезпечи сигурна и достъпна енергия за потребителите.

Тези приоритети са непостижими без наличието на развит вътрешен енергиен пазар. Устойчивото енергийно развитие е изведено като център на енергийната политика и постигането му е обвързано с дългосрочни количествени цели до 2020 г.:

- 20% намаляване на емисиите на парникови газове спрямо 1990 г.;
- 20% дял на ВЕИ в общия енергиен микс;
- 10% на енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- Подобряване на енергийната ефективност с 20 %.

Националната енергийна стратегия 2020 г. е насочена към преодоляване на основните предизвикателства пред българската енергетика към настоящия момент, а именно:

- **Високата енергийна интензивност на БВП** – Въпреки тенденцията на растеж, енергийната интензивност на националния БВП е с 89% по-висока от средната за ЕС (при отчитане на паритета на покупателната способност);
- **Високата енергийна зависимост** – България осигурява 70% от брутното си потребление чрез внос – природен газ, суров нефт, ядрено гориво. Традиционно вносът е от Русия;
- **Необходимостта от екологосъобразно развитие** – България е изправена пред предизвикателствата от промените в климата, повлияни от нарастването на обема на емисиите от парникови газове. Промените в климатично изражение, биха довели и до драстични изражения в икономически аспект.

Ето защо е изключително важно и необходимо да се изготвят анализи и планове за енергийна ефективност, чрез които да се оптимизират енергийните структури, чрез описване на мерки и начини за справяне с тези глобални проблеми, което от своя страна ще доведе до:

- **икономия на енергия** – определя се къде, какъв вид и какви количества енергия се изразходват неефективно и как да се насочат усилията, така, че да се оптимизира изразходването на огромно количество енергия;
- **специфично електропотребление** – установява се фактическото състояние на енергийното потребление и се определя специфичното електропотребление за единица продукция;
- **нормиране на енергийните разходи** – дава се възможност да се усъвършенстват енергийните загуби и тяхното намаляване да се използва като икономически стимул;

- **ефективно изразходване** – определя се каква част от енергията се изразходва в основното производство и каква част в допълнителни и спомагателни дейности, като по този начин се разкриват местата с голям разход или преразход на енергия;
- **загуба на енергия** – установяват се загубите на енергия при нейното пренасяне, преобразуване и използване. Оценяват се получените загуби и се разкриват местата и причините за евентуалното им отклонение от нормалните (икономически целесъобразните) стойности;
- **интензитет на натовареност** – оценява се доколко са натоварени преносните и преобразуващите енергийни съоръжения;
- **развитие на иновациите в енергетиката** – разкриват се възможностите за замяна на един вид енергия или енергоносител с друг, икономически и/или екологично по-изгоден;
- **икономически ефект** - дават възможност да се определи икономическият ефект от прилагането на технически мероприятия за икономия на енергия или други подобрения на технологичните процеси.

Отчитайки всичко това, настоящият стратегически документ си поставя за цел решаването на следните основни задачи:

- *Извършването на необходимия анализ с оглед установяване на състоянието на енергопотреблението на общината, както и на нуждите на икономиката и бизнеса в краткосрочен и средносрочен план;*
- *Определяне на адекватни визия и цели за развитие на общината по отношение прилагането на интегрирана политика за повишаване на енергийната ефективност;*
- *Извеждането на необходимите мерки за повишаване енергийната ефективност и тяхното интегриране в контекста на цялостната система за планиране и управление на общината и нейната територия.*

I. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

За да изпълни поетите задължения към Европейската общност и според изискванията на Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ), всяка община е необходимо да изготви планове и програми за енергийна ефективност. При липса на такива планове и програми има реална опасност общините да се лишат от средства от централния бюджет и да търпят парични санкции съгласно административните разпоредби.

При изпълнение на гореизложеното и във връзка със задължителната паспортизация на сградния фонд в България и Наредба 16/2008 г., новите промени в Закона за енергийна ефективност, чл.16, е необходимо всеки държавен и общински обект да вземе необходимите енергийни мерки - енергиен одит и последващи от него мерки, като за обектите с над 1000 кв.м разгъната застроена площ (РЗП) законовите условия са задължителни.

Изготвянето на общински програми и изпълнение на проекти за повишаване на енергийната ефективност и използване на възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/ е един от приоритетите на кохезионната политика на Европейския съюз за периода до 2020 г. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за тяхното изпълнение, кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства като качеството на въздуха, изменението на климата и управлението на ресурсите, във възможности за регионално развитие посредством превръщането на градовете и регионите в по-атрактивни места за инвестиране и работа, повишаването на конкурентните регионални предимства и трансфера на иновации в областта на околната среда.

При положение, че на градовете и урбанизираните райони се падат 70% от цялото потребление на енергия в Европа, местните власти трябва да играят водеща роля в разумното използване на енергията. Реализирането на местни стратегии, планове и проекти за устойчиво управление на енергията трябва да се превърне в неотменно задължение за всички общини в Европа, защото това носи значителни ползи за местните общности. Чрез намаляване потреблението на енергия, общините намаляват разходите си за енергия, като спестените средства могат да бъдат инвестирани в други дейности, също така подобряват качеството на въздуха, стимулират местното развитие чрез използване на местни ресурси, а самите общини могат да бъдат признати за градове новатори.

II. НОРМАТИВНА РАМКА

Поетите ангажменти на България за намаляване на отделяните емисии парникови газове и енергийно спестяване се базират на редица национални, регионални и местни законодателни документи, които следва да бъдат съблюдавани от оторизираните държавни институции.

Действащите регулаторни изисквания за изпълнение на пакета от мерки за енергия и климат се обединяват със следните основни документи¹:

- Директива 2009/28/ЕО на Европейския Парламент и Съвета от 23 април 2009г.
- Директива 2009/72/ЕО на Европейския Парламент и Съвета – от 13 юли 2009г.

¹ *Източник: Агенция за устойчиво енергийно развитие - http://www.seea.government.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=9359&Itemid=120&lang=bg*

- Енергийна стратегия на Република България до 2020г.;
- Трети национален план за действие по енергийна ефективност 2013-2020г.;
- Отчет за изпълнението на Втори национален план за действие по енергийна ефективност;
- Национална дългосрочна програма по енергийна ефективност до 2015г.;
- Национална дългосрочна програма за насърчаване използването на ВЕИ 2005-2015г.;
- Закон за енергийната ефективност;
- Наредба № 16-1594 от 13.11.2013 г. за условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, издаване на сертификати за енергийни характеристики и категориите сертификати;
- Наредба №РД-16-1058 от 10 декември 2009г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите;
- Наредба №РД-16-932 от 23 октомври 2009 г. за условията и реда за извършване на проверка за енергийна ефективност на водогрейните котли и на климатичните инсталации по чл. 27, ал. 1 и чл. 28, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност и за създаване, поддържане и ползване на базата данни за тях;
- Наредба за методиките за определяне на националните индикативни цели, реда за разпределяне на тези цели като индивидуални цели за енергийни спестявания между лицата по чл. 10, ал.1 от Закона за енергийната ефективност, допустимите мерки по енергийна ефективност, методиките за оценяване и начините за потвърждаване на енергийните спестявания;
- Удостоверение за енергийни спестявания съгласно Заповед №14-44/18.02.2010г.;
- Заявление за издаване на удостоверение за енергийни спестявания съгласно Заповед №14-44/18.02.2010г.;
- Наредба №РД-16-347 от 2 април 2009г. за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договори с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради - държавна и/или общинска собственост;
- Наредба №РД-16-301 от 20 март 2009г. за определяне на съдържанието, структурата, условията и реда за набиране и предоставяне на информация;
- Наредба №РД-16-346 от 2 април 2009г. за показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на промишлени системи, условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност на промишлени системи;
- Наредба №5 от 28 декември 2006г. за техническите паспорти на строежите;

- Наредба Нърд-16-348 от 2 април 2009г. за обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра на лицата, извършващи сертифициране на сгради и обследване за енергийна ефективност, реда за получаване на информация от регистъра, условията и реда за придобиване на квалификация и необходимите технически средства за извършване на дейностите по обследване и сертифициране.
- Извадка от *Поименния списък на задължените лица по чл. 10, ал. 1, т. 2 от Закона за енергийна ефективност и стойностите на определените им индивидуални цели за енергийни спестявания.*

1. ЕНЕРГИЙНА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Националната приоритетна цел за бърз и устойчив икономически растеж е пряко свързан с подобряването на текущия енергиен сектор. В тази насока, енергийният сектор е задължен да отговаря на ключови изисквания като:

- Обезпеченост на енергоснабдяването;
- Високо ниво на конкурентоспособност;
- Изпълнение на изискванията за опазване на околната среда.

Като цяло приоритетите заложи в политиката на енергийния сектор са в подкрепа на Националния план за икономическо развитие на Република България и са в съответствие с Енергийната стратегия на страната.

Енергийната стратегия на Република България има следните главни цели:

- насърчаване на инвестициите в енергийна ефективност при крайните потребители;
- подкрепа, включително чрез държавни гаранции, на проекти за управление на потреблението, които имат значителен социален ефект;
- насърчаване развитието на по-икономични от електрическата енергия възможности за отопление и подобряване на достъпа на населението до тях;
- пренасочване на електрическата енергия към по-високотехнологични нужди на икономиката и намаляване на цената ѝ чрез отлагане на скъпи инвестиции (изграждането на ефективни системи за газификация или топлофикация, изисква по-малко средства, отколкото изграждането на електрическа мощност за задоволяване на същото потребление);

- премахване на изкривяванията при цените на различните видове горива и енергии за отопление, така че да се създадат действащи стимули за енергоспестяване от населението;
- подобряване на ефективността в процесите на преобразуване на енергия;
- насърчаване на комбинираното производство на топлинна и електрическа енергия;
- намаляване на енергийните загуби.

2. ЗАКОН ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА

Законът за енергетиката също следва насоките на Енергийната стратегия на Република България и е разработен въз основа на него. Този закон заимства примери от други страни чрез сравнителен анализ на нормативната уредба на страните от Европейския съюз, на Договора към Европейската енергийна харта и други правни източници. Преди всичко законът съчетава особените изисквания на националното законодателство. Той изцяло отговаря на изискванията на Директивите на Европейския съюз, които определят общите правила на вътрешния пазар на електрическа енергия и природен газ.

3. ЗАКОН ЗА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Законът за енергийната ефективност цели да поясни и да даде по-изчерпателно определение на енергийната ефективност като национален приоритет на държавната политика в тази област. Нужни са по-ясни дефиниции на ангажиментите и каква е подкрепата на държавата за развитието на енергийната ефективност. Това включва и създаването на институционални, нормативни и финансови условия за реализиране на националната политика като предпоставка за успешното интегриране с Европейския съюз.

4. ЗАКОН ЗА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА

Едно от основните изисквания на Закона за устройство на територията (ЗУТ) е да се определят съществени изисквания към сградния фонд. Важно е в една сграда да се въведат мерки за икономия на консумацията на топлинната енергия и да се увеличи топлосъхранението на обектите. Въвежда се правило за лицето упражняващо строителен надзор на обектите, за да носи отговорност за оценката за енергийна ефективност на обектите.

5. ПОДЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

След приемането на самостоятелен Закон за енергийната ефективност и приетите изменения (както и приетите промени в Закона за устройство на територията) бяха създадени и подзаконовни нормативни актове. Тяхната цел е да доразработят основните разпоредби, касаещи енергийната ефективност, залегнали във вече упоменатите закони:

5.1. Наредба за енергийните характеристики на обектите

Наредбата регламентира условията и реда за определяне на показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на обектите (сгради и промишлени системи), единната методология за формиране на показатели за разход на енергия и енергийни характеристики на обекти, техническите правила и методи за сравняване на енергийните характеристики на обекти и нормите за годишно потребление на енергия в сгради.

Наредбата е задължителна част от цялостния законодателен пакет, регламентиращ енергийните обследвания и сертификацията на сгради:

- Наредба за сертифициране на сгради за енергийна ефективност;
- Наредба за обследване за енергийна ефективност;
- Наредба за обстоятелствата и реда за вписване на лицата, извършващи сертифициране на сгради и обследване за енергийна ефективност, и получаване на информация;
- Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради;
- Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на строителните продукти – съгласно чл.7, ал.1 от Закона за техническите изисквания към продуктите;

5.2. Нови наредби към Закона за енергийната ефективност

Наред с действащите наредби за регулиране на енергийното потребление са приети и нови наредби свързани с изпълнението на Закона за енергийната ефективност и предприемане на последващи действия:

- Наредба за методиките за определяне на националните индикативни цели, реда за разпределяне на тези цели като индивидуални цели за енергийни спестявания между лицата по чл. 10, ал.1 от Закона за енергийната ефективност, допустимите мерки по енергийна ефективност, методиките за оценяване и начините за потвърждаване на енергийните спестявания, приета с Постановление на Министерски съвет №79 от 1 април 2009г. (Обн. ДВ, бр.27 от 10 април 2009г.) за показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на промишлени системи, условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност на промишлени системи. (Изм., бр. 88 от 8.11.2011 г., в сила от 8.11.2011 г.)
- Наредба № РД-16-347 от 2 април 2009г. на МИЕТ за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договори с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради – държавна

и/или общинска собственост. (Обн. ДВ, бр. 28 от 14 април 2009г.) за обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра на лицата, извършващи сертифициране на сгради и обследване на енергийна ефективност, реда за получаване на информация от регистъра, условията и реда за придобиване на квалификация и необходимите технически средства за извършване на дейностите по обследване и сертифициране. (Обн. ДВ, бр. 28 от 14 април 2009г.).

В Агенцията по енергийна ефективност се създава и поддържа Национална информационна система за състоянието на енергийната ефективност в България.

5.3. Строителство

Наредбите в областта на строителството на сгради и съоръжения и свързани с енергийната ефективност могат да бъдат разделени както следва:

- Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони. (ДВ, бр.3 от 13 януари 2004 г., изм. бр. 10, 11, 51 и 63 от 2005г., бр. Наредба № 7 от 22 декември 2003г. на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони. (ДВ, бр. 3 от 13 януари 2004 г., изм. бр. 10, 11, 51 и 63 от 201 от 22 рил 2008г.). Методически указания на МРРБ, за изчисляване на годишния разход на енергия в сгради. Изготвени в съответствие с Наредба № 7 за топлосъхранение и икономия на енергия в сгради от 15.12.2004г.
- Наредба № 2 от 6 октомври 2008 г. на МРРБ за проектиране, изпълнение, контрол и приемане на хидроизолации и изолационни системи на сгради и съоръжения. (Обн. ДВ, бр. 89 от 14 октомври 2008г., попр ДВ, бр. 95 от 4 ноември 2008г.)
- Наредба № 15 от 28 юли 2005г. на МРРБ за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия. (обн., ДВ, бр. 68 от 19.08.2005 г., попр., бр. 78 от 30.09.2005 г., изм., бр. 20 от 7.03.2006 г.)
- Наредба № 1 от 27 май 2010 г. за проектиране, изграждане и поддържане на електрически уредби за ниско напрежение в сгради.
- Методики по прилагането на Наредба № 15 от 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия (публ., БСА, бр. 7 от 2006г.)
- Методика за изчисляване на отоплителен товар на сгради.

- Методика за изчисляване на сух охладителен товар на сгради.
- Методика за изчисляване на влажностен товар.
- Методика за изчисляване на отделяните опасни вещества.

Четирите методики са разработени на основание съответно на чл. 198, 201, 204 и 205 от Наредба № 15 от 2005г. на МРРБ за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия. Отпечатани са в Бюлетин² Строителство и архитектура (БСА), издание на МРРБ, София: ИТУС'98, бр. 7/2006, 91 с., (Обн. ДВ, бр. 6 от 23 януари 2009г.) в сила от 01.05.2009 г. и уреждат управлението на общите части на сгради в режим на етажна собственост, както и правата и задълженията на собствениците и обитателите.

5.4. Енергиен паспорт на сграда

Енергийният паспорт на сграда се съставя с цел оценяване и установяване на съответствието на енергийните характеристики на сградите с нормативните изисквания за енергийна ефективност и на актуалното състояние на енергопотреблението на сградите по време на техния икономически обоснован експлоатационен срок.

Сертификат за енергийна ефективност на сграда се издава от лицата по чл. 19в, ал.1 след реализиране на енергоспестяващи мерки (ECM) за подобряване на енергийните характеристики на сградите и след постигане на определените нива на разход на енергия от скалата на класовете на енергопотребление при спазване на изискванията на наредбата по чл. 15, ал. 2 от Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ).

Енергийният паспорт на нова сграда се съставя преди въвеждането ѝ в експлоатация, както и по време на нейната експлоатация след извършване на строително-монтажни работи съгласно чл.2, ал.1, т.3.

По задание на възложителя енергийният паспорт може да се съставя в част „Енергийна ефективност“ на инвестиционния проект, въз основа на който се издава разрешение за строеж, при продажба и отдаване на сградите под наем, както и след изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност.

Енергийният паспорт на нова сграда се съставя от лицето, упражняващо строителен надзор, или от техническия ръководител - за строежите от пета категория, преди въвеждане на строежа в експлоатация и съдържа енергийната характеристика, съответстваща на нормативните и проектните изисквания на завършената сграда и потвърдена от необходимите изпитвания и проверки, свързани с изискванията на чл. 169, ал.1, т. 6 от ЗУТ.

³ Източник: Общински информационни центрове по енергийна ефективност - <http://www.eneffect.bg/ee-infocenters/legislation.htm>

Енергийният паспорт на инвестиционния проект се съставя и подписва от главния проектант на сградата или от проектанта по част „Енергийна ефективност“.

Енергийният паспорт на съществуваща сграда се съставя от физически или юридически лица, които отговарят на изискванията по чл. 16, ал. 4 и 5 изисквания за енергийна ефективност и на актуалното състояние на енергопотреблението на сградите по време на техния икономически обоснован експлоатационен срок.

Енергийните паспорти се съставят по отделен договор или като етап от договора между възложителя на сградата и лицето, вписано в регистъра на лицата, извършващи обследване и сертифициране на сгради за енергийна ефективност, по реда на наредбата по чл. 16, ал. 13 ЗЕЕ.

Класифицирането на сградите в зависимост от съответния клас на енергопотребление - от клас А (високоефективен) до клас G (нискоефективен), се извършва в съответствие със скалата на класовете на енергопотребление съгласно наредбата по чл. 15, ал. 2 от ЗЕЕ.

Скалата от енергийните паспорти за инвестиционни проекти, за нови сгради (преди въвеждането им в експлоатация) или за съществуващи сгради съдържа две колони, като в първата колона (за актуално състояние) се нанася изчислената потребна или първична енергия на сградата при спазване на изискванията на Наредба № 7 от 2004 г. за топлосъхранение и икономия на енергия в сгради (ДВ, бр. 5 от 2005 г.) или стойността (измерена и изчислена) на енергопотреблението след извършване на съответното обследване, а във втората колона се нанася прогнозната стойност на енергопотреблението от икономически най-ефективната комбинация от ЕСМ.

III. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

1.1. Географско положение

Община Левски заема територия от 414,7 кв. км, които относителен дял са 2,1% от Северозападния район за планиране и 8,9% от област Плевен. В общината влизат тринадесет населени места – 1 град и 12 села. Градът е общинският център Левски, а селата са Асеновци, Аспарухово, Божурлук, Българене, Градище, Изгрев, Козар Белене, Малчика, Обнова, Стежерово, Трънчовица, Варана.

Общинската територия се пресича от няколко важни транспортни коридора - първокласен път от републиканската пътна мрежа I-3 /част от международен път Е-83/ с направление София – Русе и четири третокласни пътя III-301, III-303, III-304 и III-30002. С първостепенно значение е и железопътната линия София-Варна, която свързва общината със

столица и областния център Плевен, а също и с черноморското крайбрежие. Линията Свищов-Ловеч-Троян се явява второстепенна, чрез нея община Левски има връзка с пристанището в град Свищов и областния център Ловеч.

1.2. Релеф

Според морфохидрографската подялба на Дунавската равнина, община Левски е разположена в нейната средна част, която заема територията между реките Вит и Янтра и по-конкретно в Тученишко-Долноосъмския район. Релефът е предимно равнинен като средната надморска височина е 87 м. Най-висока точка е могила в близост до село Варана с височина 214 м, а най-ниската точка е 46,8 м в землището на село Обнова.

1.3. Полезни изкопаеми

Община Левски е бедна на полезни изкопаеми. На територията ѝ има само няколко находища. Едно от тях е в землището на село Асеновци. Там е разработена кариера за снабдяване с материали за производство на керамични продукти – „Гъслика“ с обща площ 772 дка. В землището на село Варана има находища на малки количества глини. По поречието на река Осъм се срещат едрозърнести пясъци.

1.4. Климат

Община Левски попада в умереноконтиненталната климатична област. Факторите, които влияят върху формирането на климата, са характерният релеф, наличието на лъсови терени, атмосферният пренос, присъствието на естествена растителност и степента на антропогенизация на територията.

Средногодишната температура на въздуха в общината е 13,3°C. Средната януарска температура е около -2°C. Средната температура през юли е около 25°C. През късните летни и ранните есенни месеци се наблюдават засушавания. Това от своя страна налага изкуствено напояване на някои земеделски култури. Годишната температурна амплитуда е 24°C, което е показателно за силния изразения континентален характер на местния климат. Зимата е една от най-студените в България, което е типично за Дунавската равнина, а през лятото се наблюдават множество горещи дни. През последните десетилетия се наблюдава и запазва тенденция към увеличаване на средногодишната температура с около 0,6°C на десетгодишен период.

Валежният режим е пряко свързан с умереноконтиненталния характер на климата. Годишната сума на валежите в общината е между 550-650 мм. Максимумът на валежните количества е в периода V-VI м., а минимумът е през II м. През пролетните и летните месеци се наблюдават гръмотевични бури, които са придружени от поройни дъждове и градушки. Снежната покривка се задържа за по-дълъг период от време, поради по-ниските зимни

температури. Средногодишният брой на дните със снежна покривка е приблизително 50 дни. Средномесечната относителна влажност на въздуха е средно 73%.

Основното направление на разпространение на ветровете в общината през лятото е северозапад-югоизток и запад-изток. По време на зимните месеци преобладават североизточните ветрове, които отвяват снежната покривка.

1.5. Води

Община Левски има водна обезпеченост над средното ниво за страната – 376 млн. м³/год. Главна отводнителна артерия за територията на общината е река Осъм. Тя има смесено подхранване – дъждовно, снежно и от подземни карстови води. Речните води се ползват главно за напояване.

През територията на община Левски протичат и два притока на р. Осъм – р. Ломя (десен приток) и р. Шаварна (ляв приток). Водите и на двата притока се използват за напояване като в най-долните им течения част от тях се отклоняват в напоителни канали.

Режимът на реките силно се променя след 1977 г. На р. Осъм е изпълнена корекция, която изменя естествения режим на водното течение. Настъпва брегова ерозия и силно вдълбаване на речното дъно.

Подпочвени води се акумулират в алувиалните наслаги на речните тераси на реките, преминаващи през територията на общината. Тези подпочвени води са грунтови и тяхното подхранване идва от инфилтрирани атмосферни валежи. Дренирането им става в отложенията на речните тераси. Режимът на тези порови грунтови води е сложен и силно зависим от климатичните условия и човешката дейност. Подпочвените води в община Левски залягат на около 4,5 м под повърхността. При село Варана се срещат и места с високи подпочвени води, чието ниво се движи между 0,6 и 1 м.

Поради нивото на обезпеченост с водни ресурси на територията правилното и пълноценното им усвояване е задължително условие. То може да се осъществи чрез съвършенстване на водоснабдителната и мелиоративната мрежа.

Таблица 1. Язовири на територията на община Левски

Населено място	Язовири	Рибарни ици	Собственост	Функциониращ
с. Малчика	„Малчика“	-	Частна държавна „Напоителни системи“ ЕАД	Да

с. Обнова	„Обнова“	-	Публична общинска собственост	Да
------------------	----------	---	-------------------------------	----

Източник: ОПР на община Левски 2014-2020 г.; данни от МОСВ и РИОСВ-Плевен

1.6. Почви

В община Левски се срещат черноземни, сиви горски и алувиално-ливадни почви. От зоналните почвени типове са разпространени черноземи (типични и карбонатни) и сиви горски почви. Типичните черноземи са разпространени в централната и югозападната част. Карбонатните черноземи имат подчертан хумусно-акумулативен хоризонт, а карбонатите се съдържат в целия почвен профил и нарастват в дълбочина. Те са разпространени източно от р. Осъм. Сивите горски почви са разположени в южната част на общината. Те са образувани предимно върху карбонатни скали. В близост до реката се намира добре развит комплекс от алувиално-ливадни почви.

2. ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

През последните пет години се наблюдава постоянно намаление в броя на населението в община Левски. Намалява и градското, и селското население. Следва се общата тенденция в област Плевен и страната за намаляване на броя на населението. Броят му е 18 149 души за края на 2016 г. и по този показател се нарежда на четвърто място в област Плевен след общините Плевен, Червен бряг и Долна Митрополия.

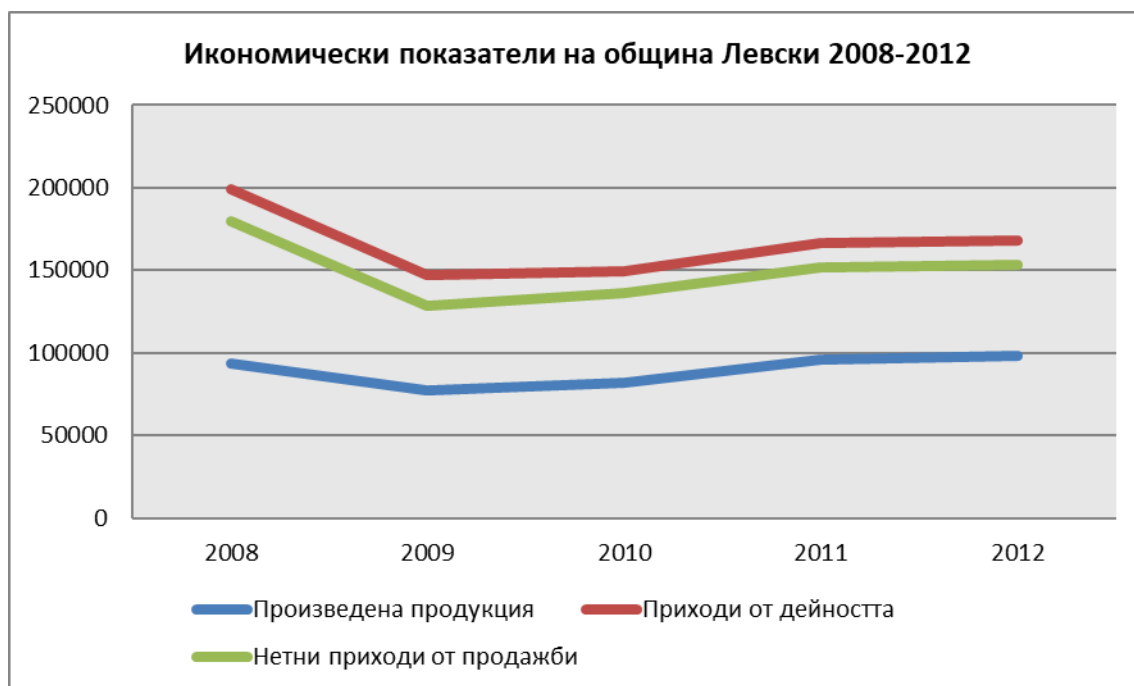
Населението е разпространено в 13 населени места – град Левски и 12 села. От 2013 г. насам делът на населението в града е по-голям от този в селата. Гъстотата на населението в община Левски за 2016 г. е 44,77 д./кв.км. Показателят е по-нисък от средния за област Плевен (53,3 души/кв.км) и от този за Р България (64 души/кв.км). Пряк резултат от намалението на населението в общината са по-ниските стойности при гъстотата в последните години.

Намалението на броя на населението е основен ограничаващ фактор за бъдещето развитие на общината. Негативни последици ще има най-вече върху работната сила и възпроизводствения потенциал на населението.

По данни от НСИ за 2016 г. в община Левски има четири села с население над 1000 души – Асеновци, Градище, Малчика, Обнова. С население под 100 души е само село Варана.

2.1. Икономика и бизнес

Към 2017 година в община Левски функционират 403³ предприятия, като по-голямата част от тях (267 бр., 66%) са концентрирани в общинския център. Броят на предприятията варира през годините като през 2015 г. те са 568, през 2012 г. са 564, а през 2011 г. врати затварят 13 предприятия. В по-голямата си част това са микро-предприятия с до 9 наети души. Те представляват 88% от всички предприятия. Малките предприятия от 10 до 49 души са 43 на брой (към 2017 г.). Те поддържат най-висок дял в произведената продукция. Средните предприятия (от 50 до 249 души) представляват 2,2% от всички като създават 20,5% от произведената продукция в общината. На територията на община Левски не функционират големи фирми. За периода 2010-2012 година най-голям спад се наблюдава в дела на произведената продукция от средните фирми, а се увеличава прирастът на микропредприятията. Тази тенденция е доказателство, че устойчивостта на средните предприятия е поставена в риск именно поради намаляващата им конкурентоспособност и необходимост от модернизация.

Фигура 1 Икономически показатели на община Левски 2008-2012, Източник: Областна стратегия за развитие област Плевен 2014-2020

Икономическите показатели на община Левски показват рязък спад след предкризисната 2008 година, когато произведената в общината продукция спада с 19 %, приходите от дейността – с 26%, а нетните приходи от продажби спадат с 1/3 спрямо предходната година. Сериозният икономически срив дава отражение и през следващите

³ По данни на община Левски към 1.05.2017 г.

години. Бавното възстановяване става видимо след 2011 г. като единствено стойностите на произведената продукция достигат предкризисните, а приходите от дейността и нетните приходи от продажби се възстановяват с по-бавни темпове.

Фигура 2 Разходи за придобиване на ДМА в община Левски за периода 2007-2013 г., Източник: Областна стратегия за развитие област Плевен 2014-2020

2009 г. е повратен момент за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи, които намаляват чувствително през 2010 и имат много непостоянни стойности.

Производствените мощности и услугите са концентрирани в общинския център, докато в селската част на общината са развити дейностите на селското стопанство. Средните и малки предприятия в гр. Левски са разположени в крайните зони на града. В района на железопътната гара е сформирана и компактна индустриална зона, поради удобството на бързата и лесна транспортна връзка.

Железопътната линия се е оформила като гръбнак на индустрията, тъй като дълги години ролята на железопътния транспорт е била водеща. Поради това основните предприятия са били разположени в близост до линията. Така са се възползвали от нея като транспортен възел и като обслужващ център. Промяната на ролята и значението на железопътния транспорт в България се отразява и на този тип индустрия.

2.2. Селско стопанство

Благоприятните агро-климатични условия и традициите способстват развитието на земеделието в общината, като се създават и добри условия за развитие на преработващата промишленост.

Земеделската земя заема 358 436 дка или 86,4% от територията на общината, като 88,2% от земеделската територия е обработваема.⁴

2.3. Промисленост

Важни предприятия, работещи в промишлената сфера, които са оказали влияние върху развитието на икономиката на общината са:

- „Оранжерии Гимел II“ ЕООД – производство на оранжерийни краставици и домати.
- „Силва Маш“ ЕООД – производство на тръбна мебел
- Локомотивно депо – гр. Левски – обслужва дизелови локомотиви, пътуващи по направление Свищов – Троян. Локомотивите престояват за ревизия и техническо обслужване.
- „Мелница Дечков“ – с. Обнова - изкупуване, съхранение и преработка на пшеница, производство на брашна и трици
- „Мелница Левски МК 2001“ ООД – изкупуване, съхранение и преработка на пшеница, производство на брашна и трици
- „БЕЛЛА“ ЕООД – производство на селскостопанска техника, резервни части и прикачен инвентар за селскостопанските машини.
- „ЕСМОС“ АД – произвежда екструдери и екструдерни линии за производство на пластмасово фолио, тръби, PVC, полиетилен, за гранулиране на пластавтомат за бутилки от 1,5 л, мелници за пластмаси и др.
- „Шаварна - 97“ ООД –варови и бетонови разтвори, промит филц и пясък.
- „Мандра“ ООД – изкупуване и преработка на сурово мляко, специализация в производство на кисело и прясно мляко
- „Мандра 1“ ООД – изкупуване и преработка на сурово мляко. Мандрата е специализирана в производство на сирене, кашкавал и краве масло.

Изводи:

Всички предприятия в община Левски са частна собственост с изключение тези които са собственост на БДЖ. Част от предприятията има сключени договори за износ и осъществяват част от продукцията си извън страната. Липсата на нови технологични продукти, амортизираните материални активи намаляват конкурентоспособността на предприятията в общината. Наблюдава се висока миграция на млади специалисти от общината към по-големите населени места. Поради това липсва приемственост на квалифицирани кадри.

3. ИНФРАСТРУКТУРНО ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ

⁴ Източник: НСИ, Баланс на територията на РБ към 31.12.2000

3.1. Транспортна инфраструктура

Пътна инфраструктура

През общината преминава първокласен път от републиканската пътна мрежа I-3, /част от международен път Е-83/ и четири третокласни пътя III-301, III-303, III-304 и III-3002⁵.

Характеристиките на **първокласния път** от републиканската пътна мрежа **I-3**, в границите на общината са следните:

- дължина от км 38⁺⁸⁰⁰ до км 59⁺⁶⁰⁰ – 20.800 км;
- габарит – извън населените места Г12 (8.60 м пътна настилка и 2х1.80 м банкети), в населените места – в съответствие с регулационния план;
- състояние, съгласно Годишник 2014:

Таблица 2. Състояние на път I-3

от км.	до км.	обща дължина /км./	добро /км./	средно /км./	лошо /км./
38,800	41,227	2,427	2,427		
41,227	42,380	1,153		1,153	
42,380	51,300	8,920	8,920		
51,300	53,680	2,380		2,380	
53,680	56,965	3,285	3,285		
56,965	57,390	0,425		0,425	
57,390	59,600	2,210	2,210		

Характеристиките на **път III-301** (гара Бяла – о.п. Плевен – Козар Белене – Левски – Ловеч), в границите на общината са следните:

- дължина от км 0 до км 14⁺⁷⁴³ – 14.743 км
- габарит – извън населените места Г9 (6.20 м пътна настилка и 2х1.00 м банкети), в населените места – в съответствие с регулационния план.
- Състояние, съгласно Годишник 2014 год.:

Таблица 3.1 Състояние на път III-301

от км.	до км.	обща дължина /км./	добро /км./	средно /км./	лошо /км./
0,000	0,700	0,700		0,700	
0,700	1,900	1,200			1,200
1,900	2,000	0,100	0,100		
2,000	5,860	3,860			3,860
5,860	6,550	0,690	0,690		
6,550	14,743	8,193			8,193

Характеристиките на **път III-303** (гара Бяла – о.п. Плевен – Българене – Левски –Керека), в границите на общината са следните:

- дължина от км 0 до км 19⁺²⁶⁰ – 19.260 км

⁵ По данни на Областно пътно управление – Плевен.

- габарит – извън населените места Г9 (6.40 м пътна настилка и 2х1.00 м банкети), в населените места – в съответствие с регулационния план.
- Състояние, съгласно Годишник 2014 год.:

Таблица 4. Състояние на път III-303

от км.	до км.	обща дължина /км./	добро /км./	средно /км./	лошо /км./
0,000	0,300	0,300	0,300		
0,300	3,600	3,300		3,300	
3,600	3,900	0,300			0,300
3,900	7,400	3,500		3,500	
7,400	9,830	2,430			2,430
9,830	11,488	1,658	1,658		
11,488	19,260	7,772			7,772

Характеристиките на **път III-304** (гара Бяла – о.п. Плевен – Трънчовица – Дебово), в границите на общината са следните:

- дължина от км 0 до км 8⁺⁷⁶⁰ – 8.760 км
- габарит – извън населените места Г9 (6.40 м пътна настилка и 2х1.00 м банкети), в населените места – в съответствие с регулационния план.
- Състояние, съгласно Годишник 2014 год.:

Таблица 5. Състояние на път III-304

от км.	до км.	обща дължина /км./	добро /км./	средно /км./	лошо /км./
	2,600	2,600			2,600
2,600	3,530	0,930		0,930	
3,530	6,150	2,620			2,620
6,150	6,750	0,600		0,600	
6,750	7,800	1,050			1,050
7,800	8,300	0,500		0,500	
8,300	8,760	0,460			0,460

Характеристиките на **път III-3002** (гара Бяла – о.п. Плевен), в границите на общината (Българене – Стежерово – Божурлук) са следните:

- Клас трети
- дължина от км 0 до км 20⁺⁶⁵² – 20,652 км
 - с. Българене – от км 0 до км 0⁺⁸⁶⁹
 - с. Стежерово – от км 9⁺¹⁶⁸ до км 11⁺²⁸⁹
 - с. Божурлук – от км 14⁺²³⁵ до км 15⁺⁷⁴⁶
- габарит – извън населените места Г9 (6.00 м пътна настилка и 2х1.00 м банкети), в населените места – в съответствие с регулационния план.

- Състояние, съгласно Годишник 2014 год.:

Таблица 6. Състояние на път III-3002

От км	До км	Обща дължина /км./	Добро /км./	Средно /км./	Лошо /км./
0,000	20,652	20,652	20,652		

С Решение № 236/13.04.2007 г. Министерски съвет утвърждава списък на общинските пътища, в т.ч. пет броя трасета на територията на община Левски с техните номера и наименования (таблица 50). Общата дължината на местните пътища в общината е определена на 27,400 км.

Таблица 7. Списък на местните общински пътища в община Левски

Път №	Стар №	Наименование	Километраж		Дължина (км)
			От км	До км	
PVN 1100	32214 (1)	/III-34/ Трънчовица – Обнова – Граница общ. (Левски-Пордим) – Каменец /III-3501/	0.000	14.000	14.000
PVN 1112	34223	/III-303/ Левски – Бутово/ Градище – Граница общ. (Левски-Свищов) – Овча Могила - Драгомирово /III-302/	0.000	6.000	6.000
PVN 2111	34219	/III-303/ Левски – Градище / Варана /PVN1112/	0.000	3.000	3.000
PVN 2122	34205	/III-304, Бацова махала – Новачене/ – Санадиново - Граница общ. (Никопол- Белене) – Петокладенци - Граница общ. (Белене – Левски) – Стежерово /III-3002/	14.300	16.700	2.400
PVN 3113	35342	/III-301/ Козар Белене – жп спирка Кукла	0.000	2.000	2.000
			Обща дължина:		27.400

Източник: МРРБ

Общата дължина на пътната мрежа (републиканска и общинска) в общината е 111,615 км. Равнинният релеф и средищното местоположение на общината благоприятстват развиването на гъста пътна мрежа - 0,533 км/км² при 0,332 средна за страната. Село Българене е кръстопътно селище и през него преминават транспортните оси, свързващи град Свищов /гр. Белене/, Българене – Левски – Ловеч и Ловеч – Българене – Никопол.

Таблица 8. Дължина на класовете пътища в община Левски

Клас път	Дължина /км./
Първокласен /Е83/	20,8
Третокласни	63,415
Общински	27,4

Изградени са редовни автобусни линии, които свързват общинския център град Левски с областните центрове Плевен, Габрово, Велико Търново, общинските центрове Свищов, Белене и други.

През общината преминава и републиканският път София-Бяла /Е83/, който е основна транспортна ос за Северна България. Предвиденото бъдещо трасе на АМ „Хемус“ ще преминава в близост до южната граница на община Левски.

Пътната мрежа в общината е много добре развита. Показател за това е добрата достъпност до общинския център – той може да бъде достигнат от всяко едно населено място в рамките на общината за около 25 мин.

Пътните настилки на общинската пътна мрежа имат голяма нужда от подмяна.

Железопътен транспорт

Град Левски е един от железопътните възли в Северна България. Неговото разположение предполага построяването на линията, свързваща София с Варна, в землището на населеното място. Територията на общината се пресича от основната за страната линия № 2 – София-Варна. От общинския център тръгват две отклонения – за Свищов (линия №24) и за Ловеч-Троян (линия №25).

Общата дължина на железния път, преминаващ през територията на общината, е 37,809 км, от км 232+037 до км 247+609 по 2-ра жп линия София- Варна. От км 31+152 до км 39+657, от км 40+028 до км 40+094 и от км 41+062 до км 54+728 по 24-та жп линия Свищов – Троян⁶.

Действащата жп гара Левски с инд. код 270405 е с дължина на гаровите коловози 11,871 км⁷.

Според данни, предоставени от ДП „НКЖИ“, прогнозното и диагностно натоварване на железопътната мрежа на територията на общината е както следва:

1. Прогнозно натоварване – 71 броя влакове и жп возила за денонощие;
2. Диагностно натоварване – 83 броя влакове и жп возила за денонощие.

Потенциалът и възможностите за развитие на железопътния транспорт в общината досега се не са използвани напълно.

3.2. Комуникационна инфраструктура

Телекомуникационната инфраструктура в община Левски е сравнително добре изградена и обхваща всички населени места – има над 100% телефонизация с цифрови апарати

⁶ По данни на ДП „НКЖИ“, Железопътна секция Враца.

⁷ По данни на ДП „НКЖИ“, Железопътна секция Враца.

и покритие на мобилните оператори. Така отпадат и проблемите с телефонизацията на зоните, където липсва техническа възможност за осигуряване на стационарни телефонни съобщения.

Трите национални мобилни оператора – „Мобилтел ЕАД“, „Теленор България“ ЕАД и „БТК“ ЕАД /Виваком/, предоставят мобилни телефонни услуги в общината и осигуряват покритието със сигнал на територията ѝ.

На територията на град Левски функционират:

- изнесено комутационно стъпало на цифрова телефонна централа за предоставяне на телекомуникационни услуги POTS и ISDN BRA, тип EWSD;
- комутатор за достъп, предоставящ фиксирани широколентови услуги, тип ASDL;
- 5 броя приемо-предавателни станции от мобилната мрежа на Vivacom.

Към настоящия момент БТК ЕАД няма налични или в процес на изработка инвестиционни проекти за телекомуникационни системи, които да засягат публична общинска собственост.

В териториалния обхват на община Левски се предоставя достъп до интернет. Осигуреността на компютър и достъп до интернет в общината показва, че 2 433 обитавани жилища имат компютър, а от тях 2 338 достъп до интернет.

Броят на компютрите в общинския център е почти два пъти по-голям от този на селата.

3.3. Водоснабдителна мрежа за питейно – битово водоснабдяване и мрежа за отпадни води

Водоснабдяване

Водоснабдяването на населението в община Левски се осъществява от водоизточници, разположени на територията на общината. Водоснабдителното дружество е „ВиК ЕООД Плевен“ – район Левски.

Цялото население на община Левски е водоснабдено, поради което то се явява и най-голям потребител на питейна вода.

Водата, която се подава във водоснабдителната система на „ВиК ЕООД Плевен“ е на изцяло от подпочвени източници, както следва:

- дренаж „Шемелика“;
- ПС „Асеновци 2“;
- дренаж „Лъженска бара“ в землището на с. Малчика;
- шахтови кладенци край с. Аспарухово.

Общата дължина на водопроводната мрежа в Общината е 322,490 км. В това число вътрешна водопроводна мрежа от 240,525 км и външна водопроводна мрежа от 81,965 км.

Проблеми с водоснабдяването има в следните населени места – с. Обнова, с. Българене, с. Изгрев, с. Козар Белене. Основен проблем са големите загуби на питейна вода, които варират между 40 и 44%.

Канализация

Дължината на изградената канализационна мрежа в град Левски е около 44 183 м. Нейната степен на изграденост е 69%, като 97% от населението на града е включено към канализационната мрежа.

Обекти с директно заустване в община Левски са:

- ВиК - Левски ЕООД - градски колектор, заустване в р. Осъм на 62,500 м в Местността „Бозалък” – Пункт I;
- „Новико – НОРД” ООД, винарска изба, гр. Левски, заустването е самостоятелно в дере в Местността „Шаварна” – Пункт II;
- Професионална гимназия по механизация на селското стопанство „Никола Вапцаров”;
- Локомотивно депо и заустват в старото корито на р. Осъм в Местността „Шаварна” гр. Левски при III пункт.

Канализационна мрежа в общината има изградена само в общинския център. Поради тази причина делът на обслужваното от канализационна инфраструктура население в селата в община Левски е 0%.

На територията на община Левски няма изградена ПСОВ, съответно делът на обслуженото от такава инфраструктура население е 0%. Изготвен е проект “Изграждане на ПСОВ за над 10 000 екв.ж., реконструкция и доизграждане на канализационна система в гр. Левски” по Оперативна програма „Околна среда”. При изпълнението на проекта ще бъде обновена канализационната мрежа на града, както и ще бъде изградена ПСОВ на гр. Левски.

4. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ

Екологичното състояние и рискове в общината се определят от състоянието на многобройни фактори като качеството на атмосферния въздух, чистотата на водните тела, качеството на питейните води, обработването на отпадните води, произведените отпадъци, състоянието и разположението на сметищата, качеството и чистотата на почвите, както и шумовия фон.

4.1. Качество на атмосферния въздух

Качеството на атмосферния въздух във въздушния басейн на община Левски е в пряка зависимост от непосредственото въздействие на климатичните фактори и емисиите на вредни вещества главно от местни източници. Мониторингови наблюдения за замърсяването на въздуха в община Левски се извършват от РИОСВ – Плевен, направление „Контрол на чистотата на атмосферния въздух“. Община Левски е част от Северен/Дунавски Район за оценка и управление на КАВ (РОУКАВ), съгласно утвърдена със Заповед № РД -969 от 21.12.2013 г. на Министъра на околната среда и водите, актуализирана класификация на РОУКАВ, в сила от 01.01.2014 г. Според Наредба № 7 районът на общината е класифициран като такъв, в който нивата на един или няколко замърсителя превишават установените норми. В случая на община Левски това са нормите за фини прахови частици (ФПЧ₁₀). Концентрациите на основните замърсители – азотен двуокис, азотен окис, серен двуокис и др., са в пределите на допустимите норми.

Високото ниво на замърсяване на въздуха с фини прахови частици е типично не само за Община Левски, но и за страната като цяло. Дължи се основно проблеми в благоустрояването на урбанизираните пространства и на незадоволителното ниво на поддържане на чистота на уличната мрежа и обществените пространства в населените места.

Автомобилният транспорт, индивидуалното отопление на жилищните сгради на твърдо гориво и на обществените сгради, са основните фактори за замърсяване на атмосферния въздух, действащи на общинската територия.

През 2016 г. в гр. Левски са извършени планови индикативни измервания с мобилна автоматична станция на Регионална лаборатория – Плевен към Изпълнителна агенция по околна среда. Измерванията са проведени в продължение на 52 денонощия на следните показатели:

Основни: серен диоксид, азотни оксиди, въглероден оксид, озон, фини прахови частици (ФПЧ₁₀);

- Допълнителни показатели: сероводород и амоняк;
- Метеорологични параметри: температура на въздуха, атмосферно налягане, относителна влажност, посока и скорост на вятъра.

Таблица 2. Обобщени данни от проведен през 2016 г. в град Левски мониторинг на атмосферен въздух с мобилна автоматична станция (МАС)

Пункт: гр. Левски, ул. „Кирил и Методий“ №72, ОП „БКС-Левски“				Средни часови стойности						Средни денонощни стойности						Средна годишна стойност	
Показател	Означение	Единица	Год.	Брой СЧ	Мин. СЧ	Макс. СЧ	СЧН	Брой прев.	% прев.	Брой СД	Мин. СД	Макс. СД	СДН	Брой прев.	% прев.	Средно за периода	СГН
Серен диоксид	SO ₂	µg/m ³	2016	1252	0,4	40,3	350	0	0	52	1,5	11,2	125	0	0	4,8	-
Азотен диоксид	NO ₂	µg/m ³	2016	1252	1,9	110,3	200	0	0	52	4,7	21,8	-	-	-	10,3	40
Азотен оксид	NO	µg/m ³	2016	1252	0,0	101,8	-	-	-	52	0,9	17,6	-	-	-	4,1	-
Озон	O ₃	µg/m ³	2016	1252	0,9	136,7	180	-	-	1224*	5,6*	133,5	120*	1	-	49,0	-
Въглероден оксид	CO	mg/m ³	2016	1252	0,0	4,9	-	-	-	1224*	0*	2,5*	10*	0	0	0,5	-
ФПЧ10	PM10	µg/m ³	2016	1252	2,1	183,0	-	-	-	52	6,2	60,2	50	5	9,620	26,8	40
Сероводород	H ₂ S	mg/m ³	2016	1252	0,000	0,007	0,005	6	0,48	52	0,000	0,002	-	-	-	0,001	-
Амоняк	NH ₃	mg/m ³	2016	1252	0,001	0,027	0,250	0	0	52	0,002	0,020	0,100	0	0	0,007	-
Температура	TEMP	Celsius	2016	1252	-2,4	38,5	-	-	-	52	1,9	29,3	-	-	-	14,5	-
Атм. налягане	PRESS	Mbar	2016	1252	989,1	1025,5	-	-	-	52	991,1	1023,5	-	-	-	1009,4	-
Скорост на вятъра	VVG	m/s	2016	1252	0,0	7,6	-	-	-	52	0,0	3,8	-	-	-	0,9	-
Относит. влажност	UMR	%	2016	1252	20,0	89,0	-	-	-	52	25,9	87,0	-	-	-	64,2	-

Означения:

СЧ – средно часова стойност

СД – средно дневна стойност

* - 8 часови плаващи стойности/ съответно 8 часова норма, отнасяща се за максималната средна 8 часова стойност в рамките на денонощие

СЧН – средночасова норма за опазване на човешкото здраве

СДН – средноденонощна норма за опазване на човешкото здраве

СГН – средногодишна норма за опазване на човешкото здраве

Изводи:

С оглед на представените данни качеството на атмосферния въздух за територията на община Левски може да бъде определено като **добро**, главно поради липсата на големи промишлени предприятия. Основното замърсяване с ФПЧ_{10} има за източник отоплението с твърдо гориво през зимните месеци, лошото състояние на пътната инфраструктура в общината, а също така и автомобилния транспорт.

4.2. Води

Община Левски попада в Дунавската отточна област, чийто речни води се оттичат към акваторията на Черно море. Тази отточна област се управлява от БД „Дунавски район“ със седалище в град Плевен. Цялата територия, която обхваща дирекцията е 47 235 km^2 или 42,5% от територията на страната.

Хидроложките условия в община Левски са сравнително благоприятни. Основните водни тела на територията ѝ са разположени по течението на р. Осъм и според националното законодателство са от следните категории: река (от землището на с. Асеновци до землището на село Типченица с притоците от р. Ломя от с. Бутово и р. Варана от община Пордим). Повърхностните води са сравнително равномерно разположени във водосборната площ на общината като гъстота е по-висока в южната част. В землището на село Малчика има действащ язовир – „Лъженска бара“, а в землището на село Обнова се намира пресъхналият и нефункциониращ язовир „Дановски мост“.

Съгласно изготвената оценка за състоянието на повърхностните водни тела има осем тела в лошо екологично състояние, разположени в средното и долно течение на реката от гр. Троян до устието ѝ при р. Дунав. За община Левски значим източник на замърсяване се явява градската канализация.

Таблица 10. Повърхностни водни тела категория реки

Код на водното тяло според ПУРБ 2016-2021г.	Име на реката/язовира	Дължина на водното тяло, км	Водосборна площ, км ²	Географско описание на водното тяло	Риск оценка
BG1OS130R1115	Осъм	50,087423	667,037581	р. Осъм от вливането на р. Ломя при Левски до вливане р. Мечка при Дебово, вкл. приток р. Мечка	не е в риск
BG1OS400R010	Ломя	35,478455	168,945081	р. Ломя от извор до вливане в р. Осъм	в риск/общ N, N-NO ₃ , NH ₄ /
BG1OS600R1005	Бара	32,472252	147,798986	р. Бара от извора до вливане в р. Осъм	в риск/общ N, N-NO ₃ , NH ₄ /
BG1OS700R1011	Осъм	30,007018	276,199782	р. Осъм от вливането на р. Берница при Александрово до вливането на р. Ломя, вкл. приток на р. Градежница	в риск/общ N, N-NO ₃ , NH ₄ /
BG1DU000R001	Дунав	681,816318	4211,65376	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	в риск/общ N/

Подпочвените води в общината са акумулирани в алувиалните чакълесто-песъчливи отложения от терасата на р. Осъм. Подхранването на водоносния хоризонт се извършва от инфилтрирани атмосферни валежи, а дренирането се извършва в отложенията на речната тераса. По тип водите са порови и със слаб напор. Територията е богата на високи подпочвени води, като нивото се движи между 0,6 и 1 m, при Градище и Варана от 3 до 5 m от повърхността на земята в останалите населени места, а за гр. Левски край реката е около 4,50 m.

В таблицата по-долу са представени основните източници на подпочвени води на територията на общината, от което става видно, че поради наличните хидрогеоложки условия, както и географската локация на водните тела в близост до източници на замърсяване, всички източници са в риск от дифузно замърсяване.

Таблица 11. Подземни водни тела на територията на община Левски

Име на ПВТ	Тип на ПВТ	Местоположение и граници на ПВТ, населени места	Площ на ПВТ, км ²	Покриващи ПВТ пластове в зоната на подхранване	Оценка на риска/Вид източник на замърсяване
<i>Порови води в Кватернера – Беленско - Свищовска низина</i>	безнапорен	Бяла вода, Белене, Деков, Кулина вода, Татари, Божурлук, Петокладенци, Стежерово, Ореш, Драгомирово, Свищов, Лозица и др.	188,1	Песъчливи глини и глини, блатни глини	в риск / дифузни
<i>Порови води в Кватернера - р. Осъм</i>	безнапорен	Асеновци, Аспарухово, Бутово, Българене, Варана, Изгрев, Казачево, Козар Белене, Левски, Летница, Малчика, Мечка, Обнова, Трънчовица, и др.	366,3	Глинесто-песъчливи отложения	в риск / дифузни
<i>Порови води в Кватернера между реките Осъм и Вит</i>	безнапорен	Асеново, Асеновци, Божурица, Борислав, Буковлък, Българене, Вълчитрън, Върбица, Левски, Ленково, Малчика, Мечка, Обнова, Одърне, Пеливаш, Плевен, Пордим, Радишево, Сомовит, Тотлебен и др.	998,9	Лъсови отложения	в риск / дифузни
<i>Порови води в Кватернера между реките Осъм и Янтра</i>	безнапорен	Александрово, Божурлук, Бутово, Бяла, Варана, Вардим, Въбел, Горна Студена, Градище, Деляновци, Дъскот, Иванча, Изгрев, Караисен, Караманово, Козар Белене, Козловец, Крушево и др.	1976,5	Лъсови отложения	в риск / дифузни
<i>Карстови води в Ломско - Плевенската депресия</i>	напорен	Акациево, Алтимир, Антимово, Байкал, Бела, Божурица, Брегово, Бръшляница, Видин, Вiniще, Враняк, Габаре, Галиче, Галово, Димово, Долна Митрополия и др.	6573,9	Лъсови отложения в разкритите части	в риск / дифузни
<i>Карстови води в Ломско-Плевенския басейн</i>	напорен	Асеново, Божурица, Брест, Върбица, Градина, Долни Вит, Коиловци, Лозица, Мечка, Новачене, Победа, Подем, Трънчовица, Ясен и др.	2008,0	Терциерни отложения	в риск / дифузни

Източник: Басейнова дирекция „ Дунавски район“

4.3. Управление на отпадъците

Всички населени места на община Левски осъществяват организирано сметосъбиране. Сметоизвозването и обезвреждането на битовите отпадъци се извършва от „БКС – Левски” – гр. Левски. Въведена е и система за разделно събиране на битови отпадъци, в това число отпадъци от опаковки на принципа „отговорност на производителя“. Това е осъществено чрез подписване на договор с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екопак България“ АД.

Регулярна доставка на смесени битови отпадъци до новото регионално депо в с. Санадиново започна на 7-ми юни 2016 г. Първият транспортиран отпадък до новото регионално депо от община Левски е събраният от селата Козар Белене, Трънчовица и Изгрев. Всички общини от Региона (Никопол, Белене, Свищов, Левски и Павликени) са задължени да транспортират битовите отпадъци по предварително определен график.

IV. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА СИСТЕМА НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ

Основни енергоносители, които се използват в община Левски, са електроенергия, природен газ, течно и твърдо гориво. Повечето обекти разполагат с локални отоплителни инсталации. Функцията на Община Левски като потребител на енергия е в пряка връзка със задълженията ѝ да осигурява енергия за общинските обекти: сгради, улично осветление, транспортни средства. Като цяло, вследствие на остарелия сграден фонд, съществуващите инсталации и технологичните особености на енергопотреблението, може да се направи изводът, че са налице проблеми по отношение на ефективността на използването на енергията в общината, което от своя страна изисква предприемането на комплекс от мерки. От друга страна финансовото състояние на общината, планирането и управлението на собствеността гарантират на настоящия етап устойчивостта на настоящия модел на енергоползване, като *не се налагат мерки за сериозно ограничаване на потреблението като ограничаване на количествата горива и почасово ограничаване уличното осветление*. При реализацията на система от мерки са възможни сериозни икономии, което от своя страна ще облекчи общинския бюджет и ще освободи средства за подпомагане на други сектори, явяващи се от съществена важност за общинската администрация, най-вече в областта на образованието и социалните услуги и дейности.

1. ЕНЕРГИЙНА СИСТЕМА

1.1 Електроснабдяване

Община Левски се захранва с енергийна система, която е част от републиканската мрежа. Основното захранване на територията на общината се осъществява чрез разпределителна мрежа от въздушни електропроводи /ВЕЛ/ с напрежение 110 kV. Експлоатира се подстанцията „Левски 110/20 kV“ като тя е свързана с електропроводи с напрежение 110 kV – „Пордим“, „Драгомиров“ и „Градище“. Чрез тях се осъществява връзката с подстанциите и електроразпределителните мрежи на съседните общини.

Основното електрозахранване на потребители в общината се осъществява чрез републиканската енергийна мрежа на 110 kV. В община Левски има и източници от регионално ниво – в землището на с. Асеновци е изградена фотоволтаична централа с мощност 71 kW.

Електропреносната и разпределителна мрежа е съставена от електропроводи с различно напрежение - 400 kV, 220 kV и 110 kV. Територията на община Левски се пресича от следните транзитни електропроводи:

- „Родина“ - 400kV;
- „Вит“ - 220 kV.

Захранващите електропроводи са:

- ВЕЛ „Пордим“, 110 kV;
- тВЕЛ „Драгомиров“ 110 kV;
- ВЕЛ „Градище“ 110 kV.

Основните захранващи и магистрални електропроводи са собственост на ЕСО ЕАД. Тяхното състояние е много добро.

Предвидени са трасета със сервитути за обслужване електропроводите, които са задължителни за съблюдаване и спазване. Терените около и под електропроводите не подлежат на застрояване с цел обитаване или на извършване на дейности.

Таблица 19. Сервитути на електропроводите

ВЕЛ	20 kV	110 kV	220 kV	400 kV
Ненаселени местности	24 м	48 м	60 м	70 м
Населени места-промишлени зони	6 м	16 м	20 м	26 м
Хигиенно защитни зони в жилищни райони- Наредба 7	-	28	48	68

Подстанции 110/20/ kV

Електрозахранването на територията на община Левски се осъществява и чрез подстанция „Левски“ 110/20 kV, която едновременно с това е и разпределителна на 20 kV. Тя е собственост на ЕСО ЕАД. Съоръжението се намира в много добро техническо състояние и задоволява местните потребности. При възникване на необходимост от захранване на нови консуматори съгласно Наредбата за присъединяване на потребители и производители, електроразпределителното дружество изгражда нови съоръжения, съобразно ЗУТ.

Съществуващата подстанция „Левски“ има възможност за развитие мрежа със средно напрежение и с използване на кабелни и въздушни линии. При така предвиденото дългосрочно развитие на община Левски не се налага изграждане на нова електрическа подстанция с такива параметри. В близост до съществуващата подстанция е изградена и тягова подстанция, която е собственост на БДЖ и обслужва железопътната инфраструктура. Тя също се захранва от преминаващите електропроводи с напрежение 110 kV.

Електропроводи и кабелни линии 20 kV

Въздушните и кабелните електропроводи 20 kV, които захранват селищата в община Левски, са изградени по такъв начин, че образуват пръстени с цел резервираност за битовите и промишлените потребители на електроенергия. Електропроводите се управляват от градската диспечерска служба и са собственост на електроразпределителното дружество.

Електропроводите 20 kV се състоят от въздушни линии при разположение в крайградските зони и селищата. Част от тях са кабелни с химически омрежен полиетилен тип САХЕКТ. Въздушните електропроводи 20 kV създават ограничения със сервитутите си в урегулираните територии и подлежат на постепенно кабелиране.

Електроразпределителната мрежа 20 kV е в добро състояние, като аварията по проводниците се дължат на остаряла изолация. При развитието на мрежа средно напрежение се предвижда използване на кабели 20 kV. Трасетата на кабелните и въздушни линии се определят с техническите проекти по реда на ЗУТ.

Трансформаторни постове и възлови станции

Трафопостовите на територията на общината са няколко вида: зидани в самостоятелни УПИ, вградени, КТП, БКТП и мачтови трафопостове. Една част от трафопостовите в промишлените зони и крайградските вилни зони са в имоти частна собственост и това затруднява тяхното управление.

Голяма част от трансформаторните постове са с остаряла морално и технически апаратура. От своя страна това води до аварии и смущения в електроснабдяването в община Левски.

Електрическа мрежа 0,4 kV

Електрическата мрежа с ниско напрежение в населените места е въздушна в голямата си част като кабелни линии има в гр. Левски. Това ниво на разпределителната мрежа – 0,4 kV, е с най-много на брой съоръжения и най-голям дял от дължината на проводниците. Това прави подмяната ѝ трудна и изисква огромни инвестиции за реконструкции, подмяна и рехабилитация на морално и физически остарелите електропроводи и съоръжения. Влошеното състояние на мрежа ниско напрежение (НН) води до понижаване на качеството на доставяната електроенергия.

За разпределителни табла се използват метални шкафове, които са корозирали. Постепенно те биват замествени от полимерни разпределителни кутии.

Уличното осветление на населените места в община Левски е в лошо техническо състояние.

1.2. Газопреносна мрежа

Магистралният газопровод преминава близо до гр. Левски и това е било предпоставка за газифицирането на общинския център. Няколко промишлени предприятия, всички общински сгради и учебни заведения са газифицирани.

Предстои изграждането на отклонение от магистралната газопреносна мрежа на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Вече изградена е газоразпределителна станция, която се намира южно от територията на община Левски. Това позволява общината да бъде свързана с националната газопреносна мрежа.

Най-вероятно направление за доставките на газ е изток-запад от Кардам/Негру вода 1. Съществува възможност за двупосочно подаване на газ от националното подземно газохранилище до с. Чирен.

Новоизграденият двупосочен интерконектор Румъния-България е разположен в близост до община Левски. Планира се съоръжението да бъде свързано с магистрална връзка към националната газопреносна мрежа на България през компресорната станция до гр. Велико Търново. Това представлява възможност за увеличаване на обемите на доставките на газ в региона (1,5 млрд. м³/годишно).

Общинският център град Левски разполага с изградена вътрешноградска газова разпределителна инфраструктура, която се поддържа от „Овергаз Север“ ЕАД.

Фигура 5. Газопреносна мрежа в град Левски

1.3. Състояние на енергийното потребление в Община Левски

Енергийното потребление в община Левски е пряка функция от състоянието на Енергийната система на общината, нивото на социално-икономическо развитие, както и социалния статус на местното население. Поради фокуса на настоящата програма, основно се разглеждат разходите за енергопотребление на общинската администрация.

Данните показват, че основните енергоносители са електроенергия, течно и твърдо гориво, като отоплителните инсталации на всички обекти са с локален характер. В общи линии общината има функции преди всичко като ползвател на енергия, което произтича от нейните задължения, свързани с енергийното осигуряване на общинските сгради и уличното осветление.

1.3.1. Разходи за енергия на Община Левски

Анализът на разходите за енергия на Община Левски и разпределението им по сектори и видове горива показва, че енергията, която се консумира, е предназначена основно за хранване на сгради и общински съоръжения, както и за обезпечаване на уличното осветление. Производството на енергия се реализира единствено в рамките на експлоатираните локални отоплителни инсталации, като потенциалът за подобряване на тяхната енергийна ефективност е свързан както с належаща технологична модернизация, така и с промяна на типа на използваните горива. Налице е все още неизползваният потенциал за внедряване на ВЕИ на територията на общината.

Прави впечатление, че през последните години има устойчива тенденция на повишаване разходите за енергия, като е видно от таблицата по-долу:

Таблица 20. Динамика на разходите за електроенергия в община Левски (в лева)

Разходи за ел.енергия по години в лв.			
Общо количество ел.енергия	2014г.	2015г.	2016г.
Общо :	223195	245514	256674
ДДС	44639	49103	51335
Общо с ДДС :	267834	294617	308009
В това число ул.осветление	182797	194945	203473

Средногодишно разходите за енергия на Община Левски се увеличават през изминалия 5 годишен период с темп между 9 и 4.5%, което е свързано основно с поскъпването на енергоносителите, но също така и с амортизираната на местна енергийна инфраструктура, стопанисвана от общината.

Тенденциите при потреблението са свързани със състоянието на сградния фонд, културата на населението относно енергоспестяването, а също така и от природните условия.

Общинският център е газифициран, поради близостта до магистралния газопровод, и сградите общинска собственост в населеното място се възползват от този алтернативен на електричеството енергоизточник за отопление.

До известна степен тенденцията в потреблението на твърдото гориво се обяснява и с преориентацията към други източници на енергия за общинските сгради.

Други често използвани енергийни източници в общината са дървесината и въглищата, като по-голямата част от тях се употребява в общинските сгради, намиращи се в селата.

1.3.2. Сграден фонд

Сградният фонд на територията на Община Левски се формира от три типа сгради-общински (към които приоритетно е насочена настоящата програма), жилищни сгради и сгради със стопанско предназначение. С най-голям дял са жилищните сгради, които са преди всичко от еднофамилен и двуфамилен тип.

Прогнозното развитие на жилищния фонд е в пряка зависимост от демографските и икономически тенденции, характерни за региона. По данни от 2011 г. приблизително 30% от жилищния фонд е необитаем, което е резултат от негативните демографски процеси, концентрацията на населението в градовете и икономическия упадък. Процесът на обезлюдяване на периферните селски райони продължава и води до увеличаване броя на необитаеми жилища и западане на жилищните структури. Всички тези тенденции *предопределят бъдещото развитие на градските структури да бъде в концентриране на всички системи на по-малко територия и свиване на градовете.*

Състоянието на сградния фонд в повечето общински и жилищни обекти на територията на община Левски не се различава от това на повечето общини в Република България – а именно лошо. Сградният фонд се характеризира с високо енергийно потребление. Като основни причини за високите разходи за потребление на горива и енергия са:

- амортизирани отоплителни инсталации в сградите без ефективен контрол на горивния процес и автоматизирано подаване на горива;
- лошо физическо състояние на сградите и конструкциите - без стандартните изолации на покриви и стени, стари дограми, позволяващи безпрепятствена проникване на студен въздух;
- осветление с енергоемки светлоизточници;

От това следва изводът, че е необходимо да се проведе сериозна енергийна политика спрямо обновлението на сградите и подмяната на съоръженията, които да доведат до необходимия резултат – а именно - икономически целесъобразно и ефективно изразходване на енергията. Чрез въвеждането на мерки за енергийна ефективност и модернизирането на отоплителните инсталации, може да се намали енергопотреблението в стария сграден фонд с до 70%.

1.4. Общински сгради

На територията на община Левски се намират 53 /педесет и четири/ общински сгради с 100% общинска собственост с разгърната застроена площ (РЗП) общо - 78 384 кв.м. от тях 10 /десет/са неизползвани поради закриване на съответните дейности в населените места с обща РЗП - 7782кв. м. В други сгради се ползват само определени помещения от тях, такива са здравните и читалищните домове. В таблицата по-долу са представени общински обществени сгради с 100% общинска собственост, тяхната локация по населени места и РЗП.

Таблица. 21 Общински обществени сгради в община Левски с 100% общинска собственост

№	Вид на общинската сграда	Местоположение	Година на въвеждане на сградата в експлоатация	РЗП (кв.м)
1.	Общинска болница и общинска поликлиника	гр. Левски	1990 г.	20 944
2.	СОУ „КРУМ ПОПОВ“	гр. Левски	1939 г.	2 246
3.	ОУ „МАКСИМ ГОРКИ“	гр. Левски	1961 г.	2 022
4.	НУ „ХРИСТО БОТЕВ“	гр. Левски	1951 г.	734
5.	ОУ „ХРИСТО БОТЕВ“	с. Асеновци	1958 Г.	896
6.	ОУ „ХРИСТО БОТЕВ“- ФИЛИАЛ (не функционира)	с. Асеновци	1933 г.	374
7.	ОУ „ХРИСТО БОТЕВ“	с. Българене	1931 г.	1 572
8.	ОУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ (не функционира)	с. Градище	1951 г.	2 076
9.	ОУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ (не функционира)	с. Малчика	1934 г.	1 276
10.	ОУ „НЕОФИТ РИЛСКИ“	с. Обнова	1926 г.	1 360
11.	ОУ „ХРИСТО БОТЕВ“ (не функционира)	с. Трънчовица	1929 г.	874
12.	ПГСС „Никола Й. Вапцаров“	гр. Левски	1954 г.	13 958
13.	ЦДГ „СЛЪНЦЕ“	гр. Левски	1972 г.	772
14.	ЦДГ „ПРОЛЕТ“ (не функционира)	гр. Левски	1965 г.	432
15.	ОДЗ „ЛОКОМОТИВ“	гр. Левски	1975 г.	2 369
16.	ДЯ „ЕДЕЛВАЙС“	гр. Левски	1974 г.	2 336
17.	Филиал „Слънце“ („Софка Вълева“	с. Асеновци	1983 г.	675
18.	ЦДГ „РАЛИЦА“ (не функционира)	с. Аспарухово	1951 г.	342
19.	ЦДГ „ПРОЛЕТ“ (не функционира)	с. Българене	1972 г.	690

20.	ЦДГ „ДЕТЕЛИНА“	с. Изгрев	1950 г.	460
21.	ЦДГ „ЗОРНИЦА“ +училище (не функционира)	с. Козар Белене	1930 г.	772
22.	ЦДГ „ЛЮЛЯК“	с. Малчика	1972 г.	438
23.	ЦДГ „ТЕМЕНУГА“	с. Обнова	1979 г.	1 040
24.	Здравен дом и дет. ясла „Еделвайс“/филиал Обнова/	с. Обнова	1940 г.	526
25.	ЦДГ „РАДОСТ“+дя (не функционира)	с. Стежерово	1981 г.	672
26.	ЦДГ „ОСМИ МАРТ“ (не функционира)	с. Трънчовица	1929 г.	874
27.	ЧИТАЛИЩЕН ДОМ	гр. Левски	1960	2 414
28.	ЧИТАЛИЩЕН ДОМ	с. Асеновци	1936 г.	466
29.	ЧИТАЛИЩЕН ДОМ	с. Аспарухово	1970 г.	329
30.	ЧИТАЛИЩЕН ДОМ	с. Българене	1962 г.	1 024
31.	ЧИТАЛИЩЕН ДОМ	с. Градище	1981 г.	252
32.	ЧИТАЛИЩЕН ДОМ	с. Изгрев	1961 г.	840
33.	ЧИТАЛИЩЕН ДОМ	с. Козар Белене	1962 г.	776
34.	ЧИТАЛИЩЕН ДОМ	с. Трънчовица	1964 г.	762
35.	ЧИТАЛИЩЕН ДОМ	с. Обнова	1960 г.	1 519
36.	ЧИТАЛИЩЕН ДОМ	с. Стежерово	1965 г.	1 028
37.	ЧИТАЛИЩЕН ДОМ	с. Малчика	1961 г.	900
38.	Кметство, читалищен и здравен дом	с. Божурлук	1960 г.	680
39.	САЛОН ЗА БОРБА	гр. Левски	1974 г.	641
40.	Адм. битова сграда стадион	гр. Левски	1958 г.	500
41.	Художествена галерия и мезей „Георги Парцалев“	гр. Левски	1975 г.	355
42.	ЦНСТ	гр. Левски	2015 г	487
43.	ЦСРИ	гр. Левски	1985 г.	339
44.	Домашен социален патронаж	Гр. Левски	1985 г.	237
45.	Обреден дом за тъжни ритуали	гр. Левски	1987 г.	351
46.	Спортна зала по ханбал	с. Българене	1987	1 530
47.	Здравен дом	с. Асеновци	1960г.	458
48.	Здравен дом	с. Изгрев	1950г.	360
49.	Здравен дом	с. Българене	1948г.	400
50.	Здравен дом	с. Малчика	1963г.	326
51.	Здравен дом	с. Стежерово	1942г.	480
52.	Здравен дом	с. Трънчовица	1947г.	400
53.	Адм. сграда - Кметство	с. Обнова	1940 г.	400

В дванадесет сгради от общинския сграден фонд с РЗП - 14037 кв. м. са реализирани мерки за повишаване на енергийната ефективност:

- ОДЗ „Локомотив“ – гр. Левски
- ОДЗ „Слънце“ – гр. Левски
- ОУ „М. Горки“ – гр. Левски – без физкултурен салон – със средства на училището
- Читалищен дом „Георги Парцалев -1901“ – гр. Левски
- Читалищен дом „Надежда -1902“ – с. Козар Белене
- Читалищен дом „Гео Милев -1895“ – с. Българене
- Читалищен дом „Светлоструй -1903“ – с. Обнова
- Читалищен дом „Григор Вачков“ – с. Трънчовица
- Читалищен дом „Съгласие - 1895“ – с. Стежерово
- Здравен дом и дет. ясла „Еделвайс“/филиал Обнова/ – с. Обнова
- ЦСРИ – гр.Левски
- ЦНСТ – гр. Левски – новопостроена сграда

Частични мерки за енергийна ефективност са реализирани в осем общински обекта:

- ДЯ „Еделвайс“ – гр. Левски
 1. Газифициране на съществуващото локално котелно;
 2. Изграждане на скатен покрив;
- СУ „Крум Попов“ – гр. Левски
 1. Газифициране на съществуващото локално котелно;
 2. Частична подмяна на дограма;
 3. Подменен покрив и поставена топлоизолация на тавана
 4. Обследване за енергийна ефективност;
 5. Подмяна на стари осветителни тела с енергоспестяващи.
- „МБАЛ Левски“ – гр. Левски
 1. Газифициране на съществуващото локално котелно;
 2. Частична подмяна на дограма;
 3. Обследване за енергийна ефективност;
- ПГСС „Никола Вапцаров“ – гр. Левски
 1. Газифициране на съществуващото локално котелно;
 2. Частична подмяна на дограма;
 3. Частична подмяна на стари осветителни тела с енергоспестяващи.
- НУ „Христо Ботев“ /филиал на СУ „Крум Попов“/ – гр. Левски

1. Газифициране на съществуващото локално котелно;
 2. Частична подмяна на дограма;
- ОУ „Неофит Рилски“ – с. Обнова
 1. Топлоизолация таван;
 2. Частична подмяна на дограма;
 - ОУ „Христо Ботев“ – с. Асеновци
 1. Частична подмяна на дограма;
 - Домашен социален патронаж – гр. Левски
 1. Частична подмяна на дограма;

Предстоящо е изпълнението на всички мерки за енергийна ефективност в СУ „Крум Попов“ гр. Левски за което има подписан договор с ДФЗ.

От казаното до тук може да направи следният извод: въпреки значителните усилия от страна на Общинското ръководство през последните години, състоянието на общинския сграден фонд остава в проблематично състояние по отношение на енергийната ефективност. Все още има изоставане в използваните технологични системи и решения за повишаване на енергийната ефективност в обществените сгради. Недобрата вътрешна и външна изолация води до увеличаването на топлинни загуби, а това от своя страна води до повишаване на разходите. Изследванията показват, че тези загуби достигат до 50% от общите топлинни загуби на сградата.

С цел по-добро и ефективно използване на общинските сгради *се препоръчва цялостното им саниране*, като ефектите от това ще бъдат енергийно ефективни и икономически.

Недостатък в структурата на енергийното потребление е все още ограниченото използване в общинските сгради на възобновяеми енергийни източници. Необходимо е значително увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници, особено като се има предвид потенциалът на слънчевата енергия в общината.

1.5. Жилищни сгради

От таблица 22 се вижда, че жилищните сгради в община Левски са главно тухлени като те заемат дял от 83% от цялостния жилищен фонд за 2015 г. Преобладаващата част от сградите са строени в първата половина на XX век като не са използвани стоманобетонкови конструктивни елементи. От друга страна тези сгради са със сравнително ниска енергийна ефективност, поради използваните строителни материали. Най-същественият фактор за високите сметки през отоплителния сезон е именно липсата на топлоизолация на жилищните

сгради и тяхната висока топлопропускливост. Според броя на стаите най-голям дял заемат тристайните жилища, които са приблизително 46%.

Таблица 22. Жилищен фонд в община Левски

Показатели	Мерна единица	2011	2012	2013	2014	2015
Жилищен фонд						
Жилищни сгради	Брой	9 569	9 570	9 571	9 571	9 572
<i>По материал на външните стени на сградата</i>						
стомано-бетонни и панелни	Брой	92	93	94	94	94
тухлени	Брой	7 958	7 958	7 958	7 958	7 959
други	Брой	1 519	1 519	1 519	1 519	1 519
Жилища	Брой	10 706	10 707	10 708	10 708	10 709
<i>По брой на стаите</i>						
едностайни	Брой	361	361	361	361	361
двустайни	Брой	2 123	2 123	2 123	2 123	2 124
тристайни	Брой	4 417	4 417	4 417	4 417	4 417
четиристайни	Брой	2 516	2 517	2 517	2 517	2 517
петстайни	Брой	811	811	812	812	812
с шест и повече стаи	Брой	478	478	478	478	478
Полезна площ	кв. м	805 778	805 883	806 134	806 134	806 212
жилищна	кв. м	604 825	604 895	605 065	605 065	605 100
спомагателна	кв. м	106 468	106 488	106 498	106 498	106 521
площ на кухни	кв. м	94 485	94 500	94 571	94 571	94 591
Въведени в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища						
Сгради	Брой	-	1	1	-	1
Жилища	Брой	-	1	1	-	1
Полезна площ	кв. м	-	105	251	-	78
в т.ч. жилищна	кв. м	-	70	170	-	35

Източник: НСИ, 2011 г.

Според „Топлинната карта на България“ на Министерство на енергетиката потреблението на топлинна енергия при битовите потребители несвързани към централно отопление възлиза 61,02 ГВтч/година. Енергийната плътност на доставената топлинна енергия е 147,11 МВтч/година/км². Това се явява 79,3% от общата доставена топлинна енергия. Тези данни показват, че най-големият потребител на топлинна енергия в община Левски си остава населението. Поради тази причина *нуждата от саниране на сградите от жилищния фонд се увеличава.*

Видимо жилищният фонд е остарял и се нуждае от сериозни инвестиции в областта на енергийната ефективност. Жилищата са индивидуално отоплявани, като за целта се използват електрически уреди и/или печки на твърдо гориво и въглища. Малка част от населението предприема действия за подобряване на енергийната характеристика, въпреки високите си разходи за отопление. Сградният фонд в общината се характеризира със следните по-важни енергийни характеристики:

- лоши експлоатационни качества и амортизираност на сградния фонд;
- ниска топлоизолация при сградите;
- слабости при строителното изпълнение на сградите;
- ограничено внедряване на нови енергоефективни материали –термоизолационни мазилки, бои с термоизолационни качества, енергоспестяващи термоекраниращи керамични покрития, топлоизолационни плочи от пенополиуретан и др.;
- неадекватна система на управление и поддържане на жилищния фонд;

Според статистиката до 40% от общото енергийно потребление се „консумира“ от сградите. Също така те формират около 36% от вредните емисии във въздуха. Реновирането на сградата може да повиши енергийната ѝ ефективност с над 45%. При внедряване на източници на възобновяема енергия, сградата може да постигне и енергийна независимост.

Община Левски се включва в „Първия етап на Националната програма за енергийна ефективност“. Санирани са пет многофамилни жилищни сгради:

- блок „1-49“ на ул. „Малчика“ и ул. „Васил Левски“
- блок „Ангел Кънчев“ на ул. „Никола Вапцаров“ №42-52,
- блок „Бузлуджа“ на ул. „Хан Аспарух“ №1
- блок „Янтра“ на бул. „България“ №52-54.
- блок „Локомотив на ул. „Ал. Стамболийски“ №17-21.

Още 20 многофамилни жилищни сгради са с готова документация по Националната програма енергийна ефективност, като същите очакват възможност за финасиране.

2. БИТОВО ЕНЕРГОПОТРЕБЛЕНИЕ

Най-голям дял в енергийния баланс на домакинствата в Община Левски има електрическата енергия, като обаче през последните 3 години се наблюдава обща тенденция на леко намаляване на количествата консумирана електроенергия за битови цели. Това се дължи преди всичко на оформящата се, макар и бавно, тенденция към подмяна на стари и нискоенергийно ефективни уреди с по-модерни и енергоспестяващи такива. Към настоящия момент обаче (2017 г.), повече от 50% от домакинствата все още използват стара битова техника, което се дължи на ниските доходи на голяма част от населението в общината. Не на

последно място, ниската енергийна ефективност на битовия сектор в общината се дължи и на проблеми с информираността и енергийната „грамотност“ на населението - хората не са в състояние да разчитат етикетирането за енергийна ефективност при закупуването на битови електроуреди, както и като цяло не са запознати с възможните мерки за индивидуално пестене на енергия.

Друга основна причина за ниската степен на енергийна ефективност на домакинствата в общината се дължи на морално и физически остарелия жилищен фонд, като над 75% от сградите са нискоефективни от енергийна гледна точка, без наличието на добра изолация и с преобладаваща дървена дограма.

Все още твърдото гориво е предпочитан метод за отопление през зимните месеци, което е в основата на замърсяването на атмосферния въздух през отоплителния сезон. Малък е и делът на домакинствата, които внедряват решения, свързани с използването на ВЕИ (най-вече използващи слънчева енергия).

В заключение може да се направи изводът, че домакинствата в община Левски се характеризират със следните енергийни характеристики:

- използване на неподходящи лампи и осветителни тела;
- използване на неефективни битови електрически прибори, които не отговарят на европейските норми;
- използване на твърдо гориво и дървесина за задоволяване битовите потребности от отопление през зимния период;
- нерационално използване на енергията в бита;
- липса на култура у хората, свързана с разхода на енергия за битови нужди;

3. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Селското стопанство е структуроопределящ отрасъл за жителите на община Левски, като обхваща 17,4% от заетите към 2012 г. То е със сравнително добра степен на механизация. В последните години благодарение на европейските програми бяха закупени нови машини за селскостопанския инвентар, което значително подобри и енергийната ефективност на сектора като цяло.

Провеждането на целенасочена политика за енергийна ефективност в селското стопанство ще ускори неговата модернизация и ще повиши конкурентноспособността му, което косвено ще доведе до увеличаване на икономическия му принос. Вече се наблюдават частични резултати след закупуването и обновяването на машините за обработка на земята и на

продукцията. В отрасъла на практика не се прилагат технологии за употребяване на потенциала на възобновяемите енергийни източници. Налице са значителни резерви по отношение информираността на земеделските производители в общината, свързана с енергийната ефективност. *Конкретните действия по информиране и обучение на земеделските производители трябва да са насочени към :*

- Достъп до европейски програми и мерки за повишаване на енергийната ефективност на земеделското производство;
- Прилагане на биологични мерки за производство, включително възстановяване на почвеното плодородие чрез сеитбооборот;
- Използване на по-устойчиви на болести сортове, които не изискват допълнителни разходи за третиране;
- Повишаване знанията за оптимизация на организацията на производството с оглед повишаване на енергийната ефективност и др.

4. ИНДУСТРИЯ

Според Общинския план за развитие на община Левски 2014-2020 г., индустрията е представена най-вече чрез хранително-вкусовата промишленост (хлебопроизводство, млекопреработване, кланници и др.), машиностроителна промишленост (прикачна техника за селскостопански машини, производство на машинни части за леката промишленост и др.), шивашка промишленост.

Липсват реализирани инвестиционни проекти за енергийна ефективност, като се изключи преминаването на отоплителната централа към оранжериите от гориво на нефта към изграждане на когенератор на природен газ. Целесъобразно е да бъдат извършени енергийни одити за установяване на разходите на горива и енергия, както и внедряване на енергиен мениджмънт, способстващ за енергоспестяване и енергийна ефективност. Продължаването на замяната на употребата на течни и твърди горива с природен газ ще даде положително отражение върху въглеродния и екологичен отпечатък на производствата. При реализирането на проекти за енергийна ефективност ще се намалят загубите в топлопреносните мрежи, ще се повиши ефективността за единица продукция, както ще бъдат спестени средства от икономията на енергия.

V. ПОЛИТИЧЕСКА РАМКА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ

1. ПОЛИТИКИ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Политиките на Общината в областта на повишаване на енергийната ефективност и разумното използване на енергия са пряко свързани с прилагането на интегрирана система от цели, приоритети и мерки, чрез които да се постигне желаното подобряване на енергийните характеристики на сградния фонд, оптимизация на съществуващия модел на енергопотребление и подобряване състоянието на околната среда в общината.

С оглед характера на стратегическия документ, както и на база функциите и отговорностите на общинската администрация, фокусът е насочен основно към публичния сектор: сградите и услугите, при които общината изпълнява функцията си на консуматор на енергия и където енергийната ефективност е в пряка зависимост от нея. Мерките са насочени главно към общинските сгради на училища, детски градини и социалните заведения, както и към изградената система на уличното осветление.

Главната стратегическа цел на настоящата Програма за енергийна ефективност е дефинирана по следния начин:

Създаване и експлоатиране на устойчив модел на енергийната система на Община Левски, който се основава на съвременни и високоефективни технологични и организационно-управленски решения.

Основните принципи, върху се основава стратегическата рамка на документа са:

- Партньорство между всички институции, заинтересовани лица и структури на гражданското общество и бизнеса за повишаване енергийната ефективност в общината;
- Координация вътре и между управленските звена на всички равнища, носещи отговорността за постигане на очакваното състояние на енергийния сектор в Община Левски;
- Концентрация на усилията, човешките и финансовите ресурси за осъществяване на набелязаните в настоящата програма цели, приоритети и мерки;
- Отвореност за допълнения и адаптивност на стратегическите намерения към променящите се условия на средата, в която се реализира програмата.

В съответствие с формулираната Главна стратегическа цел и така изведените принципи са определени и конкретните цели, които формират общата стратегическа рамка на Община Левски в областта на енергийната ефективност към хоризонта на действие на настоящия стратегически документ. Те са:

✓ **Стратегическа цел 1:** Подобряване стандарта на живот в общината, чрез ефективно използване на енергията и миксиране на енергийните източници.

✓ **Стратегическа цел 2:** Създаване на предпоставки и условия за икономическо развитие на база устойчиво ползване на енергията.

✓ **Стратегическа цел 3:** Подобряване качеството на околната среда и намаляване нивата на основните замърсители в атмосферата.

Конкретно, се определят следните приоритети:

Приоритет 1: Повишаване на енергийната ефективност в общинските сгради:

- Извършване обследване за енергийна ефективност на всички обществени общински сгради в експлоатация;
- Извършване на детайлни енергийни обследвания на общинския сграден фонд, където не са реализирани мерки по енергийна ефективност;
- Изготвяне и изпълнение на проекти за енергийна ефективност в обектите от общественния сектор, в които се предвиждат: изолация на външни стени; изолация на под; изолация на покрив; подмяна на дограма; реконструкция или изграждане на нови котелни и/или отоплителни инсталации; изграждане на нови енергоефективни индивидуални уредби за топлина;
- Внедряване на ВЕИ системи за сгради;
- Усъвършенстване на организацията за поддръжка и контрол на енергийните съоръжения.

Приоритет 2: Повишаване качеството на енергийните услуги и подобряване състоянието на енергийната инфраструктура

- Достигане на нормативните изисквания за осветеност в учебни, детски, социални заведения, улици, пешеходни зони и други чрез прилагане на съвременни енергоспестяващи технологии;
- Изграждане на интелигентна система за управление на уличното осветление в общината;
- Изграждане/реиновация на инфраструктура, енергоспестяващо улично осветление.

Приоритет 3: Подобряване на енергийната ефективност в битовия сектор

Приоритетът ще се прилага чрез:

- Повишаване на енергийната ефективност на жилищните сгради
- Подобряване на информираността на гражданите
- Стимулиране и подпомагане на местното население за участие в Национална програма за Енергийна Ефективност на многофамилни жилищни сгради и в други програми на национално и европейско ниво;

Приоритет 4: Повишаване нивото на информираност на местната общност по населението по отношение на ЕЕ:

- Създаване на Комисия отговаряща за енергийна ефективност в рамките на структурите на общинската администрация;
- Обучения на ръководители и специалисти на общинските обекти, експерти и специалисти на общинската администрация за новата структура по ЕЕ и за работа по проекти от фондовете по енергийна ефективност;
- Квалификация на експлоатационния персонал.
- Провеждане на информационни кампании сред местното население за насърчаване на повишаването на енергийната ефективност в жилищните сгради.

Приоритет 5: Усъвършенстване системата отчетност на енергопотреблението

- Създаване на информационна база за реализираните и предстоящи проекти за енергийна ефективност, достъпна за населението и потенциални инвеститори.

2. ПРОГРАМА ОТ МЕРКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ В ОБЩИНА ЛЕВСКИ

Приоритет 1: Повишаване на енергийната ефективност в общинските сгради					
№	Мярка	Действия	Период	Отговор на институция	Очаквани резултати
1.1.1	Енергини обследвания и инвентаризации на общински сгради, в т.ч. административни, образователни, социални, културни	<u>А.Подготвителен етап:</u> -Инвестиционно намерение -Предварително проучване -Обследване на сгради за ЕЕ–общинска собственост, с обща полезна площ РЗП над 250м ² - Повторно обследване на сгради за ЕЕ,за които не са изпълнени ЕСМ- -Инвестиционни проекти за ЕСМ;	2017-2020 г.	Община Левски	-Идентифициране на възможностите за намаляване на енергийната консумация в общинските сгради; -Повишаване на енергийната ефективност; - Постигане на висока степен на опазване на околната среда. - Привеждане на сградата според изискванията на ЗЕЕ - Финансиране на ЕСМ чрез възможни финансови схеми за реализиране на общински проекти за ЕЕ ;
1.1.2	Дейности по прилагане на мерки за енергийна ефективност	<u>Б. Реализиране на енергоефективни мерки:</u> - Внедряване инв. проект за ЕСМ. -Подмяна на дограмата; -Повишаване на топлинната изолация на стени, покриви, тавани и подове,, -Подмяна на съществуващи	2017-2020 г.	Община Левски	-Обновяване на сградите ; -Намаляване потреблението на горива и енергии; - Оптимизиране на бюджетните разходи в резултат на постигнатите икономии на енергия от изпълнените енергоефективни мерки; - Привеждане на сградите според изискванията на ЗЕЕ; - Намаляване на емисиите от CO ₂ в околната среда;

		котелни и отоплителни уреди и инсталации с по – ефективни такива; -Монтиране на соларни системи за БГВ; -Модернизиране на осветлението чрез използване на енерго-ефективни лампи; -Мониторинг.			-Възможност за прилагане на мерки по енергийна ефективност при тържните процедури; - Повишаване комфорта на обитаване в сградите и удължен живот на сгради и съоръжения;
1.1.3	Внедряване на технологии, базирани на ВЕИ в общинските сгради	Внедряване на инсталации за ВЕИ-соларни панели и системи	2017-2020 г.	Община Левски	- Реализране на приходи от продажба на излишна енергия - Оптимизация на енергийните разходи на общината - Намаляване на емисиите от CO₂ в околната среда;
Приоритет 2.: Повишаване качеството на енергийните услуги и подобряване състоянието на енергийната инфраструктура					
2.1	Подобряване качеството на уличното осветление в община Левски	- Обследване за ЕЕ на системата за УО - Проект за реконструкция и модернизация на УО -Подобряване на експлоатационната дейност.	2017-2020 г	Община Левски	-Модернизиране на осветлението без да се намалява нивото на осветеност и качеството на осветлението ; -Икономия на ел. енергия, намаляване на емисиите от CO₂, -Възможност за прилагане на мерки по енергийна ефективност при тържните процедури;

2.2.	Изграждане на интелигентна система за управление на уличното осветление в общината.	Проектиране и внедряване на система за автоматизация и контрол на уличното осветление в Общината	2017-2020 г	Община Левски	- Оптимизация на на управлението на уличното осветление в населените места в общината - Оптимизация на разходите за енергия - Подобряване на качеството на общинската инфраструктура и подобряване на средата за обитаване
2.3.	Мерки и дейности насочени към постигане на съответствие с нормативните изисквания за осветеност в учебни, детски, социални заведения, улици, пешеходни зони и други чрез прилагане на съвременни енергоспестяващи технологии	Проектиране и внедряване на системи за осветление учебни, детски, социални заведения, улици, пешеходни зони и други чрез прилагане на съвременни енергоспестяващи технологии	2017-2020	Община Левски	- Подобряване на енергийната ефективност в общественият сектор - Подобряване параметрите на на обитаемата среда в общината - Повишаване сигурността на гражданите

Приоритет 3: Повишаване на енергийната ефективност в битовия сектор					
№	Мярка	Условия за реализиране на проекта	Времева рамка (година)	Организации и партньори	Очаквани резултати
2.1.1	Подобряване на ЕЕ в еднофамилни жилищни сгради и жилищни сгради в режим на етажна собственост (жилищни блокове)	-Подготовка и провеждане на кампания за насърчаване повишаването на ЕЕ на жилищни сгради - При възможност за финасиране-осигуряване участието на общината в Националната програма за енергийна ефективност	2017-2020	Община Левски, МРРБ	-Повишаване на енергийната ефективност на голяма част от жилищните сгради в общината; - намаляване на топлинните загуби - Повишаване експлоатационните качества на жилищата; - Постигане на комфорт на обитаване - Намаляване необходимите текущи разходи; -Удължен живот на изброените сгради и на техните инсталации и съоръжения. - Насърчаване на използването на ВЕИ жилищни сгради, особено с внедряване на термосоларни колектори, икономически и екологични ползи; - Информирание на жителите на общината за възможни финансови схеми за реализиране на частни проекти за ЕЕ и ВЕИ;

Приоритет 4: Повишаване нивото на информираност на местната общност по населението по отношение на ЕЕ:					
4.1.1	Подобряване компетенциите и квалификацията на общински ръководители и специалисти от всички сектори в общината по въпросите на енергийната ефективност	Квалификация на ръководители експерти и обучение в новите законови изисквания на българското законодателство и нормите на Европейския съюз	от 2014 до 2020	Община Левски	-Организирано управление на енергийната ефективност в общинските обекти и услуги. - Създаване на кадри, способни да провеждат ефективна енергийна политика на общинско ниво, -Идентифициране на проекти по ЕЕ и ВЕИ, които да бъдат финасирани от европейски програми и фондове; - да прилагат съществуващата нормативна уредба /национални и европейски документи/.
	Подобряване информираността на гражданите и бизнеса в сферата на енергийната ефективност	- Подготовка и провеждане на информационна кампания енергийната ефективност - разпространение на добри практики	от 2014 до 2020	Община Левски	-подобрена информираност на гражданите и бизнеса -разпространени добри практики
Приоритет 5: Усъвършенстване системата отчетност на енергопотреблението					
4.2.1	Подобряване на енергийната отчетност и ефективен мониторинг на прилагане на програмата за ЕЕ	- Въвеждане на постоянно наблюдение, анализ и оценка на състоянието на изпълнението на енергийния план на общината и публикуване на периодични информации	от 2014 до 2020	Община Левски	-Осигурена широка обществена подкрепа за изпълнението на общинската енергийна програма; - Провеждане на регулярни заседания на Общинския съвет по енергийна ефективност.

VI. ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ,,

Очакваните ефекти от изпълнението могат да се разгледат в няколко посоки:

- Енергийни спестявания

Най-важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на Общинската програма за енергийна ефективност са:

- ✓ Икономия на енергия - Отчитайки и предвиденото преосигуряване с допълнителна топлоизолация при някои сгради, както и ефекта от подменената дограма, *очакваната икономия ще надхвърли средно с 40%* от сега консумираната енергия чрез:
- Икономия на топлинна енергия;
- Икономия на електрическа енергия и
- Икономия на горива.

Очакваните спестявания на енергия, ще бъдат по-точно определени, след като минат три последователни години и бъдат изготвени нови повторни обследвания, съгласно изискванията на Наредба 16-1594/13.11.2013 г., в които се отчетат и реалните икономии от внедрените единични енергоспестяващи мерки след строително-ремонтните работи и въз основа на които ще се издадат сертификати за съответния клас.

- Ефект върху околната среда

Краен резултат от прилагането на мерки за енергийна ефективност е намаляването на емисии на вредни вещества в атмосферата. Постигането на този ефект е възможно дори само при промяна на горивната база.

Нарастването на дела на енергията от ВЕИ при внедряване на инсталации за БГВ в общински сгради също води до положителен ефект върху околната среда.

- Социален ефект

Прилагането на мерките по енергийната ефективност би довело и до косвен резултат. След изпълнение на дейностите, ще се създадат условия за намаляване на безработицата и увеличаване дела на постоянно заетите квалифицирани работници.

- Икономически ефект

Вследствие на намалените разходи за енергия, ще бъдат освободени ресурси, които могат да бъдат пренасочени към други дейности с положителен ефект върху политиката по енергийна ефективност. Прилагането на енергоефективни мерки в предприятията за намаляване енергоемкостта на промишлени мощности води и до повишаване на конкурентноспособността им. Политиката за енергийна ефективност ще доведе и до създаване на нови пазарни възможности за търговци, производители, фирми за услуги и др.

VII. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

В съответствие с изискванията на чл.11, ал. 3 от ЗЕЕ за изпълнение на мерките, заложи в общинските планове за енергийна ефективност, съставяни всяка година от органите на изпълнителната власт, областните управители и другите държавни и местни органи, се предвиждат отделяне на средства от републиканския бюджет. При обекти със смесена собственост (държавна и общинска) средствата, предоставяни от републиканския бюджет, могат да бъдат заявени чрез бюджетите на съответните ведомства пропорционално на дяловете им.

Ползата от реализирането на проекти, свързани с ЕЕ не е само свързано с облекчаване на Общинския бюджет, но също така допринасят в значителна степен за обновяването и модернизация на обектите, където се прилагат тези мерки, а оттам и до цялостно подобряване на параметрите на жизнената среда в рамките на общината. Инвестирането в енергийната ефективност не е самоцел, а е средство за намаляване на разходите, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда.

С оглед финансовия статус на общината, през периода на действие на настоящия стратегически документ ще се разчита на разнообразни източници на финансиране, като основните са:

- **Държавен бюджет** - средствата за изпълнение на целевите годишни програми за осъществяване на мерки по ЕЕ се предвиждат ежегодно в републиканския бюджет, в съответствие с възможностите му;
- **Общински бюджет**-собствени средства за изпълнение на целеви програми за осъществяване на мерки по ЕЕ. Възможностите за финансиране на инвестиции в енергийна ефективност в рамките на общинския бюджет се ограничават до отпускане

на средства за подобряване на енергийните характеристики на образователната и социалната инфраструктура и уличното осветление.

- **Публично-частни партньорства**
- **Договори “до ключ”**

При този вид взаимоотношения, публичният сектор предоставя правата и задълженията на частния сектор да проектира, изгради и експлоатира съоръжение за определен период. Предмет на договора може да са инсталации за производство на енергия, системи за ефективно използване на енергията в общественния сектор, системи за контрол и мониторинг разхода на енергия и горива и други.

Финансирането на изпълнението на проекта може да се извърши изцяло от страна на публичния сектор, като частният сектор заплаща “такса” за експлоатирането, или да бъде осигурено от страна на частния сектор, като изплащането на направената инвестиция е за сметка на събирането на “такси” или други вземания.

- **ЕСКО договори**

ЕСКО компаниите са бизнес модел, който се развива в България от няколко години. ЕСКО компаниите се специализират в предлагането на пазара на енергоспестяващи услуги. Основната им дейност е свързана с разработването на пълен инженеринг за намаляване на енергопотреблението. Този тип компании влагат собствени средства за покриване на всички разходи за реализиране на даден проект и получават своето възнаграждение от достигнатата икономия в периода, определен като срок на откупуване. За клиента остава задължението да осигури средства за годишни енергийни разходи, равни на правените от него преди внедряването на енергоефективните мерки. За да се изпълни тази услуга, между възложителя и изпълнителя се сключва специфичен договор, наречен ЕСКО договор - договор с гарантиран резултат. При този вид договаряне целият финансов, технически и търговски риск се поема от ЕСКО компанията.

- **Заемен капитал**-предоставян от финансови институции (банки, фондове, търговски дружества, включително и предприятия, предлагащи услуги в областта на енергийната ефективност), емисии на Общински облигационни заеми (ценни книжа), финансов лизинг и др.

- **Безвъзмездни средства** (грант, субсидия) от различни фондове и европейски програми;

VIII. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ

1. ОРГАНИЗАЦИЯ НА НАБЛЮДЕНИЕТО И КОНТРОЛА ПО ПРИЛАГАНЕ НА ПЕЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ

Наблюдението на изпълнението на Програмата за енергийна ефективност е задача на Общинския съвет по енергийна ефективност (ОбСЕЕ), който следва да осъществява и непосредствения контрол на прилагането на системата от цели, приоритети и мерки.

За целта е необходимо в ОбСЕЕ да се докладва относно:

- Да извършва ежегодна оценка на изпълнението и да докладва на ОС на Община Левски за констатирания напредък по прилагането на документа
- Да осигури информационното обезпечаване на индикаторите за измерване напредъка по прилагане на документа;

Второто ниво на контрол на изпълнението на настоящия стратегически документ се извършва от Областната администрация (Областен съвет за енергийна ефективност) и от Агенцията за устойчиво енергийно развитие - специализирани структури, сформирани по силата на Закона за енергийната ефективност за осъществяване на взаимодействие с органите на държавната власти и местно самоуправление при изпълнение на мерките за енергийна ефективност.

За изпълнение на всичко гореизложено се предвижда със заповед на Кмета, в съответствие с изискванията на Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ), да се създаде Общински съвет за енергийна ефективност (ОбСЕЕ) като организационна структура, отговорна за политиката на ЕЕ на общинско ниво в изпълнение на чл.8, чл.10, ал.5 и чл.11 от Закона за енергийната ефективност.

Наблюдението и контролът на плана и на общинската програма по ЕЕ продължава през целия период на действие. Събраната информация, сравнението и направените изводи се оформят в доклад. Въз основа на тези доклади се изготвя отчета за изпълнение на програмата всяка година. Той се представя на заседание на Общински съвет от кмета на общината до края на първото тримесечие на следващата година /при приемане на бюджета за всяка следваща година/.

ОПЕЕ има отворен характер и в тригодишния период на действие ще се усъвършенства, допълва и променя в зависимост от новопостъпилите данни, реалните потребности, срещаните проблеми и финансовите възможности.

2. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПЕЕ

В съответствие с чл. 11, ал.3 от Закона за енергийна ефективност органите на местната власт (общината) ежегодно изпращат отчет до изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие.

В съответствие с чл.12, ал.3 от ЗЕЕ изпълнителният директор на АУЕР утвърждава образец на отчет на изпълнението на дейностите и мерките от ОПЕЕ. Този образец е разработен в таблична форма, посредством която се систематизират данните и резултатите (очаквани и постигнати) от изпълнението на дейностите и мерките от ОПЕЕ. Към образца са разработени и указания за неговото попълване.

1. Отчетната форма се изтегля от сайта на АУЕР –не се прилага тук, защото подлежи на актуализация със заповед на Изпълнителния директор на АУЕР в зависимост от действащото законодателство.

2. Указания за попълване на отчетната форма се изтегля от сайта на АУЕР - не се прилага тук, защото подлежи на актуализация със заповед на Изпълнителния директор на АУЕР в зависимост от действащото законодателство.

За получаване на актуалните форми за отчет и указанията към тях се използва сайта на АУЕР- www.seea.government.bg

Програмата за енергийна ефективност е приета с решение № 421/29.03.2018г. на Общински съвет – Левски.

БОРИСЛАВ ЦАНОВ:/п/

Зам.-председател на Общински съвет-Левски

МЕРЗИЕ АЛИЕВА:/п/

Младши експерт „Обслужване на Общински съвет”

Вярно с оригинала при Общински съвет,

Мерзие Алиева:

Младши експерт „Обслужване на Общински съвет”